

MITEN HALUAN OPPIA

Tutkimus nuorten opiskelumotivaatioon vaikuttavista tekijöistä Osaran maaseutuopetus-
yksikössä

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma, Mustiala

kevät, 2018

Carita Danielsson

Agrologi, AMK
Mustiala

Tekijä	Carita Danielsson	Vuosi 2018
Työn nimi	Miten haluan oppia, tutkimus nuorten opiskelumotivaatioon vaikuttavista tekijöistä Osaran Maaseutuopetusyksikössä	
Työn ohjaaja/t	Jouko Lindroos	

TIIVISTELMÄ

Ammattikoulutuksen reformin voimaantulo vuoden 2018 alusta tuo opiskelijan kannalta muutoksia koulutuksen toteutumiseen. Lähiopetus vähenee ja opintojen suorittaminen koulutussopimuksella työpaikoilla lisääntyy. Opintoista suoriutuminen edellyttää motivaation säilymistä opintopolun eri vaiheissa. Jotta motivaatio syntyisi ja säilyisi, on opettajien tiedettävä, miten opiskelija haluaa oppia. Tässä työssä pyritään selvittämään mitkä ovat ne opetus- ja ohjauskeinot, joilla opiskelijan mielenkiinto ja motivaatio opiskeluun säilyy.

Yllämainittujen tekijöiden selvittämiseksi tein työnantajani SASKY/Osaran maaseutuopetus tilauksesta kyselyn opiskelijoillemme. Tarkoituksena oli kartoittaa, mitkä opetustavat ja millaiset muut tekijät vaikuttavat positiivisesti opiskelijan motivaatioon ja sitä kautta valmistumiseen. Kysely toteutettiin kyselylomakkeiden avulla ja siihen vastasi 18 opiskelijaa.

Kyselyn vastausten perusteella opiskelijoiden opiskelumotivaatioon vaikuttaa paljon opettaja ja tapa, jolla opetetaan. Tulos on näiltä osin samansuuntainen kuin aiemmat tutkimukset opiskelijoiden motivaatioon vaikuttavista tekijöistä. Opetusmenetelmien osalta opiskelijoiden toiveena olisi teoriaopetuksen sisällyttäminen käytännön opetukseen siltä osin kuin se on mahdollista. Teoriaopetustavoista mielenkiintoisimmat ovat visuaaliset, sekä ne, joissa opiskelijat osallistuvat opetukseen, kuten vuorovaikutukselliset opetustilanteet ja ryhmätyöt. Myös YTO-aineita toivottiin voitavan liittää käytännön yhteyteen. Käytännön työpaikkana koulutila koettiin jopa parempana kuin koulutussopimus työpaikoilla. Koulutussopimusjaksojen pituudeksi toivottiin 2-6 viikon pituisia jaksoja. Lähiopetuksen nykyistä määrää pidettiin sopivana.

Avainsanat Ammatillinen koulutus, opiskelumotivaatio, opetusmenetelmät

Sivut 38 sivua, joista liitteitä 7 sivua

Bachelor of Natural Resources

Mustiala

Author

Carita Danielsson

Year 2018

Subject

How I want to study, research of ways to influence on students motivation at Osara Agricultural School

Supervisors

Jouko Lindroos

ABSTRACT

The entry of the reform of agricultural education from the beginning of 2018 will bring changes to the implementation of education for the student. The amount of lessons at school diminishes and completion of studies at workplaces increases. Learning outcomes require maintaining motivation at the various stages of the studying path. For motivation to be born and to remain, teachers need to know how the student wants to learn. The aim of this thesis is to find out what are the teaching and learning tools that will keep the student's interest and motivation in studying.

To find out the above mentioned factors, I made by my employer SASKY/Osara Agricultural School request a questionnaire for our students at the Osara Agricultural School. The aim was to find out which teaching methods and what other factors positively influence the student's motions and thus the graduation. The survey was conducted using questionnaires and answered by 18 students.

According to the survey's answers, students' motivation is influenced a lot by the teachers and their way of teaching. The result is, in this respect, parallel to previous studies on the factors affecting student motivation. As far as teaching methods are concerned, students' aspiration would be to incorporate theoretical instruction into practical instruction to the extent that it is possible. The most interesting ways of theoretical instruction are those in which students participate in teaching, such as interaction-related teaching situations and teamwork. It was also hoped that all common subjects to be taught could be linked to a practical connection. As a practical workplace, the school was even better than the training contract at the workplace. The length of the training sessions was wished for periods of 2-6 weeks. The current level of teaching in school environment was considered appropriate.

Keywords

Agricultural Training, studying motivation, teaching methods.

Pages

38 pages including 7 appendices pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Opiskelumotivaatio	3
2.1.1	Tutkimuksia nuorten motivaatiosta Suomessa	4
2.1.2	Tutkimuksia motivaatiotekijöistä maailmalla.....	5
2.2	Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksia.....	5
2.3	Yksilölliset oppimistyylit	6
2.4	Tutkimuksen lähtötilanne ja sen eteneminen Osaralla	7
3	AINEISTO JA MENETELMÄT	8
3.1	Eettisyys tutkimuksessa	8
3.2	Kohderyhmä	9
3.3	Kyselykaavake	10
3.4	Aineiston käsittely.....	10
4	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	10
4.1	Miksi juuri Osaralle ?.....	11
4.2	Opetusmenetelmien ja opettajan persoonan vaikutus opiskelun kiinnostavuuteen.....	13
4.3	Teoriaopetuksen toteutus.....	15
4.3.1	Miten teoriaopetus tulisi järjestää?	15
4.3.2	Mielekkäimmät opetusmenetelmät.....	17
4.4	Käytännön opetuksen järjestäminen	19
4.5	Lähiopetuksen määrä ja sen sijoittelu	20
4.6	Työvuorot Osaran koulutilan tallilla ja navetalla	22
4.7	Opiskelijoiden mielipiteet motivaatioonsa vaikuttavista asioista kouluympäristössä.....	24
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	24
5.1	Aineiston kattavuus ja luotettavuus	25
5.2	Tulokset	25
5.3	Loppupäätelmät	27
	LÄHTEET	29

Liitteet

- Liite 1 Maatalouden perustutkinnon perusteet (Osaralla tarjottavat)
- Liite 2 Osaran maaseutuopetusyksikön alustava vuosisuunnitelma
- Liite 3 Kyselykaavake

1 JOHDANTO

SASKY koulutuskuntayhtymän Osaran Maaseutuopetusyksikkö (myöhemmin tekstissä Osara) sijaitsee Hämeenkyrön kunnassa 45 km Tampereelta Vaasaan päin 3-tien varressa. Osaralla voi opiskella maatalousalan, luonto- ja ympäristöalan perustutkintoa. Koulutusta on tarjottu molemmissa tutkinnoissa sekä nuoriso- että aikuiskoulutuksena. Reformin myötä ei ole erikseen aikuis- tai nuorisolinjoja eikä monimuoto- tai perusopetusta, vaan tutkinto on yhtenäistetty ja se koostuu pakollisista ja valinnaisista opintokokonaisuuksista, joita on tarjolla jaksoittain. Maatalouspuolen opiskelijat valmistuvat maaseutuyrittäjiksi ja he voivat valinnoissaan erikoistua teknologiaan, tuotantoeläimiin tai hevosiin valituista opintokokonaisuuksista riippuen. Maatalousalan perustutkinnossa on valittavissa eri opintokokonaisuuksia siten, että esimerkiksi hevosiin suuntautuneet opiskelijat valitsevat täydennykseksi paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvan tutkinnonosan, joka on rakennettu liittyen hevosiin ja täydentämään opintojaksoa 'eläinlajikohtaisen (hevosen)hoitaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen' (Liite 1, Maatalousalan tutkinnon perusteet). Myös metsätalouden opintoja on valinnaisena. Osaran oppimisympäristöön kuuluu oleellisena osana opetusmaatila, jolla on 125 hehtaaria peltoa ja 190 hehtaaria metsää. Opetusmaatilalla on lisäksi opetuskäyttöä varten oma navetta, lampola ja hevostalli.

Tässä työssä keskitytään maatalouspuolen nuorisoikäisiin opiskelijoihin. Osaralla tällä hetkellä sisällä olevista nuorisoikäisistä opiskelijoista kolme neljäsosaa on tullut yhteishaun kautta ja neljäsosa erillishaun kautta. Erillishaun kautta tulleilla opiskelijoilla on joko joku toinen tutkinto suoritettuna tai sitten opinnot ovat jääneet jostain syystä kesken. Osaran maatalouspuolen nuoret tulevat pääsääntöisesti suoraan peruskoulusta ja heille tämä on usein ensimmäinen konkreettinen päätös omaa tulevaa työuraa ajatellen. Opiskelijoista valtaosa on Pirkanmaalta, mutta joukossa on aina opiskelijoita kauempaakin, jopa pääkaupunkiseudulta tai Suomen pohjoisimmista kunnista asti. Suurin osa opiskelijoista muuttaa asuntolaan asumaan ja asuu ensimmäistä kertaa poissa kotoa. Uusi elämäntilanne ja oman vastuun lisääntyminen oppimisesta saattavat tuoda haasteita opinnoissa etenemiseen. Opiskelijan oppiminen ja opinnoissa eteneminen edellyttävät opiskelijan kiinnostusta opetettavaan aineeseen sekä motivaatiota opintokokonaisuuksien suorittamiseen. Ammatillisen koulutuksen reformin tultua voimaan opiskelijan vastuu omista opinnoistaan on korostunut entisestään. Opiskelua siirretään koulutussopimusten muodossa yhä enemmän työpaikoille. Reformin keskeisenä ideana on opiskelijan mahdollisuus valita oman henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa mukaan itselle tarpeelliseksi tuntemansa opintokokonaisuudet. Lisäksi opiskelija voi suorittaa näyttöinä opintokokonaisuuksia, joiden osaaminen on hankittu muualta.

Lähiopetuksen määrän vähentyessä korostuu sen tehokkuus ja laatu. Ikäluokkien pienentyessä, kilpailun kiristyessä ja rahoituksen vähetessä on entistä enemmän panostettava laadukkaaseen opetukseen. Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää millä opetustavoilla opiskelijat itse kokevat parhaiten oppivansa ja millä tavoin opiskelu olisi mielekästä. Mitkä ovat ne tekijät ja opetustavat, jotka vaikuttavat opiskelumotivaation ylläpitoon ja tutkinnon suorittamiseen. Opinnäytetyön aihe syntyi tekijän ja työnantajani halusta kehittää opetusta siten, että se parhaiten vastaisi opiskelijoiden tarpeita, lisäisi opiskelumotivaatiota ja auttaisi saavuttamaan parempia oppimistuloksia. Osana tutkimusta on tarkoitus selvittää myös opiskelijahankinnan tehokkaimmat kanavat.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Tämän tutkimuksen lähtökohtana on oppilaitoksen kiinnostus Osaran opiskelijoiden opiskelumotivaation vaikuttavista tekijöistä. Tutkimuksen oletusarvona on, että opiskelijat ovat kiinnostuneempia käytännön töistä kuin teoriaopetuksesta. Koska teorian tietoa kuitenkin tarvitaan käytännön töiden pohjaksi, on tämän opinnäytetyön yhtenä tarkoituksena selvittää millä opetuskeinoilla ja millaisella lukujärjestyksen jaksotuksella siitä voitaisiin tehdä opiskelijoiden mielestä mielenkiintoista. Taustatietoa on haettu tutkimuksista, jotka liittyvät opiskelijoiden motivaatioon ja niistä saatuihin tuloksiin. Vertailuksi on haettu taustatietoa myös THL:n peruskoulun viimeisille luokille ja ammattikoululaisille tekemistä kyselyistä.

Useat tutkimukset sekä pitkään opettajana toimineen maalaisjärki viittaa samaan asiaan; motivoituneet opiskelijat oppivat, valmistuvat ja saavat hyvän lähtökohdan jatkokoulutukseen ja työelämään siirtymiseen. Motivaatioon ja opiskeluinnokkuteen vaikuttaa tutkimusten mukaan moni asia. Mikäli opiskelija on itse saanut valita ammattialan, on motivaatio koulun alussa suuri. Jos ympäristö ja kouluyhteisö ovat suotuisia, motivaatio säilyy. (Vasalampi & Salmela-Aro 2014, 19) Opiskeluun vaikuttaa myös muut tekijät kuin motivaation puute. Näitä ovat päihteiden käyttö, ahdistuneisuus, paniikkihäiriöt, vaikeudet sosiaalisissa suhteissa ja elämänhallinnan puute. Näissä tapauksissa opettaja ottaa yhteyttä kuraattoriin. Kuraattorin kautta opettajalle ei tule tietoa mahdollisista opintoja haittaavista murheista, jollei opiskelijan kanssa ole erikseen sovittu, että hänen asioistaan voi tai pitää puhua opettajalle. (Järvinen 2018.)

Kaikkien tähän työhön keräämiäni aikaisempien tutkimusten perusteella ammattikoulun opiskelijoilla on lähtökohtaisesti edellytyksiä motivoituneeseen opiskeluun. Opettajien ja ohjaajien tulee luoda opiskelulle sellaiset puitteet ja opetustavat, että tämä motivaatio säilyy ja syvenee. Lisäksi tulee löytää keinot, joilla se osa, joka on vaarassa pudota, saadaan mukaan opiskeluun. Jos kyselyn tuloksissa on mieluisimmissa opetustavoissa paljon hajontaa, voidaan miettiä tulevatko erilaiset oppijat riittävästi huomioon

otetuksi. Tämän työn tavoitteena on löytää tekijöitä ja opetustapoja, jotka Osaran opiskelijoiden itsensä mielestä vaikuttavat motivaatioon ja oppimiseen positiivisesti. Pyritään etsimään tekijöitä, joita voimme opetuksessa ja opetusjärjestelyssä ottaa huomioon ja tarvittaessa kehittää ja muuttaa toimintatapoja.

Maatalouden perustutkinto, josta valmistuu maaseutuyrittäjäksi, on peruskoulupohjaisille opiskelijoille kolmivuotinen. Osaralla opetus on jaettu siten, että ensimmäisenä vuonna opiskellaan kaikille pakolliset ammatilliset aineet, toisena vuonna ovat valinnaiset opinnot ja kolmantena vuonna YTO-aineet (yhteiset tutkinnon osat, kuten äidinkieli ja matematiikka). Osaran uudessa suunnitelmassa ensi syksynä opintonsa aloittaville valinnaisia opintoja on heti ensimmäisenä vuonna. (Liite 2, Osaran alustava vuosisuunnitelma). Tämänlainen jaksotus mahdollistaa lukion suorittaneiden valmistumisen kahdessa vuodessa. Jaon hyöty näkyy myös siinä, että opiskelijat pääsevät heti koulun alussa käytännön töihin. Suurin osa opiskelijoista on valinnut ammattikoulun juuri käytännön töiden takia ja tämä tapa on koettu hyväksi ryhmyttämisen ja opintoihin sitouttamisen kannalta.

Lukuvuosittaiset opinnot on jaettu neljään jaksoon, joista yhdessä jaksossa opiskellaan aina yksi 15 osp opintokokonaisuus. Jakson lopussa on näyttö, jossa osaaminen arvioidaan. Yksi opintokokonaisuus on yhden tai kahden opettajan vastuulla ja he voivat sen sisällä suunnitella jakson sisällön ja toteutuksen parhaaksi näkemällään tavalla valtakunnallisia perusteita noudattaen. Opettajien lisäksi käytännön töissä opiskelijoita ohjaa myös opetusmaatilán henkilökunta eli tilanhoitaja, tuotantoeläintenhoitajat ja hevosenhoitajat. Silloin kun oppilasryhmä on suuri, se voidaan jakaa opettajan ja ohjaajan välillä puoliksi, jolloin opetus tehostuu. Toisaalta, jos ryhmä on hyvin pieni, yksi tai kaksi opiskelijaa, käytännön työt tehdään vain ohjaajien kanssa. Kesäjaksolla opiskelijat työskentelevät maatilán töissä pääasiassa työnohjaajien kanssa.

2.1 Opiskelumotivaatio

Motivaatioksi kutsutaan sitä psyykkistä tilaa, millä vireydellä, aktiivisuudella ja ahkeruudella ihminen pyrkii tavoitteeseensa. Motivaatio voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Sisäinen motivaatio on omista tahdoista ja haluista lähtöisin ja ihminen tekee asioita itse valitsemansa päämäärän eteen. Ulkoinen motivaatio riippuu ympäristöstä ja ympäristön painostuksesta, kuten turvallisuus ja yhteenkuuluvaisuus. Kaikki oppiminen ei perustu pelkästään sisäiseen motivaatioon. (Toivola, Peura & Humaloja 2017.)

Motivaatiolla on merkitystä oppimisen kannalta ja motivaatioon vaikuttaa oppijan käsitys itsestä oppijana ja oppimiseen liittyvät arvolataukset sekä oppimistilanne. Oppija, joka opiskelee ainoastaan saadakseen palkinnon oppimisestaan, joko hyvän arvosanan tai jatko-opintojen takia, tai sitten

saadakseen sosiaalista hyväksyntää, on ulkoisesti motivoitunut. Oppija, joka innostuu tehtävästä ilman ulkoisen palkkion tavoittelua, esimerkiksi oman mielenkiinnon ohjaamana, on sisäisesti motivoitunut. Silloin kun toive ulkoisesta palkinnosta ei ole sisäisesti motivoituneen oppijan työskentelyn taustalla, hän ei yleensä luovuta helpolla vaan jatkaa sinnikkäämminkin kuin ulkoisesti motivoitunut oppija. Sisäinen motivaatio on siis oppimisen kannalta suotuisampaa kuin ulkoinen motivaatio. (tievie n.d.)

2.1.1 Tutkimuksia nuorten motivaatiosta Suomessa

Nuorten motivaatiosta ammattikoulussa ja yleisesti siirtymävaiheesta peruskoulusta jatko-opintoihin on tehty erilaisia tutkimuksia. Niitä on tehty sekä yleisellä tasolla että koulu- tai alakohtaisina tutkimuksina kohdistuen jonkin oppiaineen tai toimintaympäristön kehittämiseen. Helena Helve on tutkinut nuorten asenteita ja arvoja 1990-luvulla. Silloin nuoret valitsivat koulun oman kiinnostuksensa mukaan. Varsinkin ammattikoulu valittiin juuri toiveammattina pidetyn alan mukaan. Aina kiinnostus ei kuitenkaan johtanut toiveiden mukaiseen työllistymiseen ja ammattiin. Motivaatio koulutukseen lopahti, jos opinnot eivät vastanneet odotuksia. (Helve 2002.) Vasalampi ja Salmela-Aron tutkimuksessa 'Sisäinen motivaatio ja kouluinnostus edistävät nuorten opintopolkuja', todetaan myös, että sopiva kouluympäristö on tärkeä tekijä opiskelijan motivaation luojana. Tästä hyötyivät etenkin peruskoulusta ammattikouluun siirtyvät nuoret. Kun opiskelija pääsee valitsemaan itse oman koulutuspolkunsu omien arvonsa ja kiinnostustensa pohjalta, se auttaa motivoitumaan opintoihin. Kun kouluympäristön ilmapiiri on oikeanlainen tukemaan nuorta opinnoissaan ja opettajat suhtautuvat opiskelijoihin myönteisesti ja oikeudenmukaisesti, opiskelija viihtyy, edistyy opinnoissaan ja motivoituu lisää. Motivoitunut opiskelija taas pyrkii oppimaan lisää ja siten saadaan aikaan positiivinen kierre. (Vasalampi & Salmela-Aro 2014.)

Ammattikoulun keskeyttää tällä hetkellä noin joka kymmenes opiskelija. Oppilaitos- ja paikkakuntakohtaisia eroja on paljon. Osaran oppilaitos on maatalouspuolen osalta lähellä valtakunnallista keskiarvoa. Keskeyttämiä ehkäisemään on tehty valtakunnallisia hankkeita. V. 2009-2012 oli Niilo Mäki Instituutilla Euroopan sosiaalirahaston rahoittama ja Opetushallituksen hallinnoima Motivoimaa-hanke. Tämän hankkeen tavoite oli tunnistaa opiskelijoiden oppimista ja opiskelua vaikeuttavat ongelmat ja tehdä tarkempi arviointi opiskelijoista, joilla oli heikompi opiskelumotivaatio sekä siihen liittyviä muita kerrannaisvaikeuksia. Tarkoituksena oli kehittää ja järjestää nuorten tarvetta vastaavaa tehostettua tukea ammattiin valmistumisen turvaamiseksi. Siihen pohjautuva Pedagoginen käsikirja on julkaistu 2013 nimellä Toimivia tapoja motivaation ylläpitoon, Opettajan käsikirja. (Friman, H., Määttä, S & Salmi, E.) Anu Härkönen on Laurean ammattikorkeakoulussa tehnyt opinnäytetyön Nuorten ajatuksia koulutuspoluista ja opiskelukyvyyistään. Tutkimuksessa kysyttiin mielikuvaa ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelusta. Kyselyyn vastaajat pitivät ammattikoulua tarpeellisena mutta sekalaisena sokkelona. Jokaista aihealuetta oppi vähän,

mutta mihinkään ei syvennytty tarpeeksi. Vastausten perusteella myös koulujen välillä vaikutti olevan paljon taso- ja käytäntöeroja. Opetustavoilla ja opettajilla on eroa. Yhtenä johtopäätöksenä tekijällä oli myös, että opiskelijat olivat huolissaan lähiopetuksen vähenemisestä. Yhdessä tekemällä oppisi enemmän. (Härkönen 2017.)

2.1.2 Tutkimuksia motivaatiotekijöistä maailmalla

Journal of Education and Practice-julkaisussa on vuonna 2017 ollut artikkeli 'Variables Affecting Student Motivation Based on Academic Publications'. Artikkelin on tutkimus muuttujista, joilla on vaikutusta opiskelijan motivaatioon ja sen perustana on analysointi artikkeleista, konferenssipereistä maisterintöistä ja tohtorintutkinnoista 38 eri maasta ja 165 eri lähteestä aikaväliltä 2000 - 2017. Tutkimustulosten mukaan opettajan tapaa kommunikoida opiskelijoiden kanssa, positiivinen kannustaminen, opetus-tapa ja opetusmenetelmät ovat tärkeimpiä opiskelijoiden motivaatioon vaikuttavia tekijöitä. Ne vaikuttivat enemmän kuin vanhemmat, opiskelijan ominaisuudet tai oppimisympäristö. (Yilmaz, Sahin & Turgut 2018.)

2.2 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksia

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (jatkossa THL) tekee vuosittain kyselyjä koululaisille liittyen elämänhallintaan, tyytyväisyyteen, harrastuksiin, terveyteen ja koulunkäynnin sujumiseen. Kouluterveyskyselyn tulosten säännöllisellä käytöllä voidaan tukea koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämistä. Tulosten pohjalta voidaan laatia toimintasuunnitelma siitä, mitä konkreettisia kokonaisuuksia oppilaitoksessa voidaan lähteä kehittämään. Kouluterveyskyselyn tuloksista, vertaillen peruskoulun 9. luokan ja ammattikoulun nuorten vastauksia, voi poimintoja tekemällä tehdä suuntaa antavia johtopäätöksiä tähänkin työhön liittyen.

THL:n valtakunnallisen kyselytutkimuksen mukaan peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten ja ammattikoululaisten tuntemuksissa ei ollut suuria eroja tarkastellessa hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika taulukoita. Se mihin huomio kiinnittyy, on vastaus kysymykseen 'onko erittäin tyytyväinen elämänsä'. Sitä oli vain vajaa 30 prosentilla kummassakin ryhmässä. Myös yksinäiseksi itsensä tunsivat molemmissa ryhmässä itsensä joka kymmenes nuori. Harrastustoiminta ja liikunta vähenivät ammattikouluun siirryttäessä. Esimerkki on poimittu, koska maatalousala on fyysinen ammatti. On vaikea motivoitua, jos ei jaksaa. Liikkumisen vähenemiseen on tartuttu valtakunnallisestikin ja sitä varten on hallituksen rahoitus, jonka pilottivaihe alkoi v. 2010, ja se on ohjelmavaiheen jälkeen ollut vuodesta 2015 osa hallituksen kärkihanketta (liikkuvakoulu.fi). Tässä hankkeessa koulut ovat saaneet hakea Opetus- ja kulttuuriministeriöltä kehittämisavustusta toimenpiteisiin, joiden tavoitteena on lisätä aktiivisuutta koulupäivien aikana ja saada oppilaitosten vähän liikkuvat nuoret ja henkilöstö liikunnan pariin helposti saavutettavilla "matalan kynnyksen" liikuntamuodoilla. SASKY on

myös saanut tähän rahoitusta. Lisäksi SASKYlla on käytössä työkyky eli TYKY-passi. (Laakso 2017.)

Koulunkäynnin kiinnostavuus nousee THL:n tutkimusten mukaan peruskoulusta ammattikouluun siirryttäessä. Peruskoulun yläastetta käyvistä noin 60 prosenttia pitää koulunkäynnistä, ammatillisessa oppilaitoksessa koulunkäynnistä pitää paikkakunnasta riippuen jopa yli 85 prosenttia opiskelijoista. Myös koulu-uupumus ja riittämättömyyden tunne vähenivät ammatilliseen oppilaitokseen siirryttäessä. Ammattikoulun etu lienee, sen lisäksi että nuori on valinnut itse alansa, se, että opetus tapahtuu paljolti muualla kuin luokassa. THL:n tutkimuksissa on tullut esille, että molemmilla asteilla oli 10 - 15 prosenttia opiskelijoita, jotka eivät mielestään olleet saaneet apua tukeen tai hyvinvointiin, vaikka olisivat sitä tarvinneet. Nämä tulokset viittaavat mielestäni siihen, että on opiskelijoita, jotka jäävät syrjään opinnoissa ja sosiaalisissa suhteissaan opiskelijoiden kesken.

2.3 Yksilölliset oppimistyylit

Oppimistyylit ovat yksilöllisiä. Yleisimmin tunnettu oppimistyylien erottelu on Flemingin kehittänyt VAK-malli; visuaalinen, auditiivinen ja kinesteettinen. Visuaalinen oppija oppii näkemällä, hänelle kuvallinen materiaali on tärkeätä, myös luettu teksti jää hyvin mieleen. Auditiivinen taasen oppii kuulemalla, hän pystyy esim. luennolla poimimaan opettajan puheesta pääkohdat ja painotukset. Kinesteettinen oppija oppii tekemällä ja itse käsillä työskennellessään. Toinen tunnettu oppimistyylien jako on Kolbin kokemukselliseen oppimiseen perustuva, jossa oppijat jaetaan osallistuvan, tarkkailevan, päättelevän ja toteuttavan rooleihin. Nämä ovat enemmänkin sosiaalisia rooleja, jotka vaihtelevat tilanteen mukaan. (Guttorm 2015)

Edellä mainituille teorioille ei silti ole löydetty minkäänlaista tieteellistä näyttöä, eivätkä ne ole pysyviä tyylejä. Tärkeintä on tunnistaa, että jokainen oppii yksilöllisesti ja jokaisella on omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa. Tärkeätä on myös tunnistaa opiskelijan oppimisstrategia, joka on opiskelijan motiiveista lähtöisin oleva suuntautumistapa opintoihin. (Guttorm 2015) ”Opettajan tärkeä tehtävä on opetusmenetelmien rikastuttaminen, sekä mielenkiintoisten oppimisympäristöjen rakentaminen joissa on tilaa kaikille ja kaikelle erilaisuudelle, jota työelämässäkin tarvitaan” (Guttorm 2015).

Opettajan toimintaa ohjaa opetettaville aineille opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet ja sisällöt. Opetustoiminnan tarkoituksena on luonnollisesti opiskelijan oppiminen. Opettajan ensisijainen tapa vaikuttaa oppimiseen on käyttää kuhunkin tilanteeseen sopivia työskentelymuotoja ja opetusmenetelmiä. Mielekkäillä opetusmenetelmillä saadaan opiskelijan motivaatiota lisättyä, mikä taas edesauttaa oppimista. Asioiden syvässä oppimisessa ei ole kyse ulkoa opettelusta, vaan tärkeintä on oppijan oma aktiivinen panos. Oppimistilanteissa vastuuta pyritään siirtämään

opiskelijalle ja opettajan rooli muuttuu tiedonjakajasta työnohjaajaksi. (Koli & Silander 2002, 8-12.)

Maatalousalalla opetus tapahtuu paljon käytännön töiden yhteydessä. Traktorilla ajamista ja lehmien lypsämistä ei opi lukemalla tai videoita katsomalla. Käytännön töiden lisäksi tarvitaan kuitenkin teoriapohja, kuten traktorin hydrauliiikan perusteet tai lehmien ruokintalaskemat, ja niitä aineita on opetettu perinteisin menetelmin luokassa. YTO-aineet opiskellaan useimmiten omina oppiainekokonaisuuksina teorialunneilla eri opetusmenetelmiä käyttäen.

2.4 Tutkimuksen lähtötilanne ja sen eteneminen Osaralla

Koulunkäyntiin ja opetukseen liittyvää palautetta pelkästään Osaralla opiskelevilta opiskelijoilta on kerätty joinakin vuosina päätöstilaisuuden yhteydessä. Näiden palautteiden keruusta on monta vuotta eivätkä ne ole enää käytettävissä tai ylipäätään tallessa. Viime vuosina vain omille opiskelijoille kohdistetut kyselyt ovat olleet opettajien omiin tarkoituksiin kerättyä palautetta kohdistuen pidettyyn kurssiin tai opintojaksoon ja sen sisältöön. Yhdistyttyämme Saskyyn, olemme olleet mukana yhteisessä kaikkia oppilaitoksia koskevassa kyselyssä päättävillä ja jatkavilla opiskelijoille. Kyselelyssä on osa-alueet työllistymisestä, tukipalveluista, opetuksesta ja opettajista, ilmapiiristä ja opetuksen vaikuttavuudesta. En käytä näitä tietoja verrokkina, koska tuloksista päätellen vastaajia on ollut todella vähän, yksi tai kaksi. Päätely johtuu siitä, että kaikki opiskelukavereihin, ryhmähenkeen ja ilmapiiriin vaikuttavat kysymykset ovat saaneet arvosanan 1 ja kaikki muut kohdat 3, poikkeuksena terveys- ja psykologipalvelut, joiden arvosana on 5. Toinen syy, miksi vertailua ei luotettavasti voi tehdä, on se, että Saskyn teettämän kyselyn ajankohta on aina ollut sellainen, missä Osaran opiskelijat eivät ole olleet enää koulussa. Tähän tutkimukseen vertailun saaminen oli haasteellista siksikin, että varsinaista opetustapoihin ja opiskelumotivaatioon liittyvää palautekyselyä/tutkimusta ei ole tehty oppilaitoksessamme. Tämä on ensimmäinen tutkimus, jonka avulla on tarkoitus kehittää opetusta ottaen huomioon opiskelijoiden toiveet sekä heidän omat kokemuksensa oppimisesta ja motivoitumisesta.

Työni pohjaksi tein syksyllä opetustapoihin liittyvän vertailun toisen vuoden hevosopiskelijoille. Luokka on pieni ja siinä on HOJKS-opiskelijoita (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma, joka tehdään opiskelijoille, joilla on erityisen tuen tarvetta opiskelussa). Lähtökohintaan heidän tarpeensa pitäen tein koko ryhmälle ensimmäiseen näyttöön tehtäväkirjan, jossa oli pilkkottuna koko näytettävä opintokokonaisuus pieniksi osiksi. He keräsivät kirjaseen allekirjoituksia hevosopettajilta ja talimestareilta sitä mukaa kun näyttivät kustakin yksittäisestä asiasta suoriutuvansa. Näytöt sujuivat jouhevasti ja opiskelijat olivat sisäistäneet vaaditut asiat. Negatiivista palautetta tuli siitä, että vihko oli vaikea muistaa pitää mukana. Jatkossa kyseinen vihko voisi olla mobiilisovelluksena.

Toisen opintokokonaisuuden näyttöä varten käytiin tavoitteet ja arviointikriteerit läpi oppitunnilla ja kerroin missä (e-perusteissa) niihin voi tutustua lisää. Asioita opeteltiin oppitunneilla niin kuin normaalistikin, yksittäiset asiat sisältyivät kokonaisuuteen. Esim. heiniä jaettiin Avant-pienkuormaajalla, mutta ajoa ei erikseen harjoiteltu. Näytön tehtävistä ei suoriuduttu läheskään niin hyvin, vaikka arvosanoissa ei suuria muutoksia tullut. Palautetta opiskelijoilta tuli siitä, että ei voinut tietää mitä näytössä on. Näytön pilkkomisen ja harjoittelun avulla saadaan siis parempia tuloksia eikä näyttötilanne itsessään ollut niin jännittävä tai yllätyksellinen.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

Tutkimusmenetelmänä on käytetty laadullista tutkimusta. Aineisto on koottu luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. Kohderyhmänä olivat koulussa opiskelevat maatalouden perustutkintoa suorittavat nuoret. Aineiston keräämiseen on käytetty tätä tarkoitusta varten laadittua kyselylomaketta, sekä haastatteluja niiltä opiskelijoilta, jotka tutkimuksesta kuultuaan ilmoittautuivat vapaaehtoisiksi. Kyselylomakkeeseen vastaaminen tapahtui anonymisti, ne jaettiin oppitunnin aikana ja opiskelijat ohjeistettiin palauttamaan ne nimettöminä minun oppilaitoksen käytävällä sijaitsevaan postilaatikkooni. Tyhjensin laatikon viikon lopussa, jolloin sinne oli kertynyt kaikkien vastanneiden paperit. Näin minä, eikä kukaan muukaan voi tietää kuka mitään on vastannut. Tällä menetelmällä pyrin siihen, että jokainen uskalsi varmasti vastata oman mielipiteensä ja eettiset näkökohdat tulisivat huomioituiksi. Tarkentaakseni vastauksia ja saadakseni lisänäkökulmaa, kyselystä on keskusteltu eritasoisten opiskelijoiden kanssa. Mielipiteissä missä ja miten opetus olisi heille mieluisinta, ei ollut mainittavia eroavaisuuksia.

3.1 Eettisyys tutkimuksessa

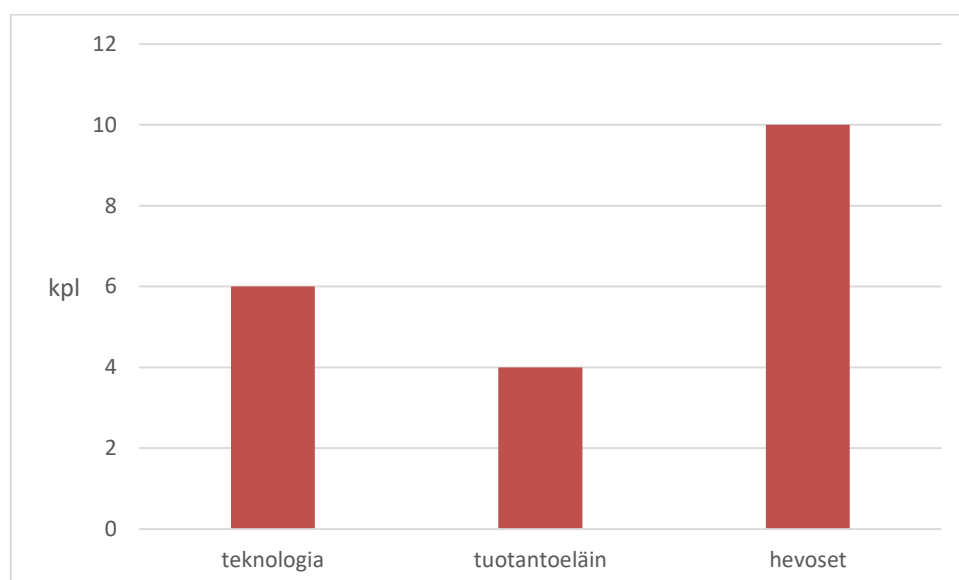
Eettisyyttä voidaan määritellä pyrkimyksenä vastuullisiin ja oikeuden mukaisiin ratkaisuihin. Tutkimusta tehtäessä eettisyyttä määrittää myös hyvä tieteellinen käytäntö. (Turun yliopisto p.d.). Tiedonhankinnan tulee perustua oman alan kirjallisuuden lisäksi itse tehtyihin havaintoihin ja tutkimustulosten analysointiin. Tiedon hankinnan tulee olla kriittistä, ja sen alkuperä sekä luotettavuus tulee selvittää. Tiedon tulee olla myös tutkimuksen kannalta merkityksellistä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu ennen kaikkea rehellisyys mutta myös yleinen huolellisuus tutkimusaineiston keräämisessä, tallentamisessa, säilyttämisessä ja lopputuloksen arvioinnissa ja esittämisessä. Kaikissa työn eri vaiheissa pitää välttää epärehellisyyttä. Epärehellisyyttä voi olla puutteellinen tai harhaanjohtava raportointi, toisten tekstin plagiointi tai tulosten yleistäminen ilman riittäviä perusteluja. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 27–30.)

Kerroin opiskelijoille etukäteen, että teen kyselyn vastausten pohjalta opinnäytetyön. Kerroin myös, että opinnäytetyö on valmiina julkisesti haettavissa verkosta ja tuloksia käytetään opetustyön kehittämiseen ja niistä keskustellaan opettajien ja työnohjaajien kanssa.

3.2 Kohderyhmä

Maatalouden perustutkinnon ensimmäinen vuosikurssi oli otannassa kokonaisuudessaan. Toisen vuoden opiskelijoista osa on koulutussopimuksella suorittamassa tutkintoaan ja heitä ei kaikkia tavoitettu. Kolmannen vuosikurssin opiskelijoista kyselyn tekemiseen osallistui kaksi opiskelijaa. Yhteensä vastaajia oli 18 ja heissä oli edustajia kaikilta suuntautumisaloilta (hevonen, teknologia, tuotantoeläin) (Taulukko 1.). Vastaajien määrä ei ollut suuri, mutta se koostuu hyvin erilaisista lähtökohdista olevista nuorista. Joukossa on maatilalla kasvaneita ja kaupungista tulleita opiskelijoita, sekä opiskelijoita, joilla on erityisen tuen tarpeita joissakin opinnoissa. Opiskelijoiden erilaisuuden takia heidän opettamisensa on haastavaa; samalla opitunnilla voi olla opiskelija, jolla on vaikeuksia muuttaa desilitra litroiksi tai grammat kiloiksi, sekä opiskelija, joka oma-aloitteisesti tekee Exceliin oman ruokintasuunnitelmataulukon laskentakaavoineen.

Opiskelijoiden monimuotoisuus on pyritty huomioimaan valitsemalla kyselyn kohderyhmäksi mahdollisimman laaja joukko eri luokilla opiskelevia nuoria. Eri luokkien mukanaolo antaa myös näkökantaa siihen miten opiskelijat kasvavat koulun aikana. Kolmosluokalla ollaan yleisesti ottaen paljon kypsempiä ja suunnitelmat tulevan jatkokoulutautumisen tai työn suhteen selvillä. Tämän kyselyn aiheissa ikä ei vaikuttanut tuloksiin

Kuva 1. Vastaajien lukumäärä suuntautumisaloin.

3.3 Kyselykaavake

Kyselykaavaketta suunniteltaessa rakensin siihen ensin kysymykset, jotka liittyvät markkinoinnin kohdentamiseen. Näiden kysymysten tarkoitus on selvittää, mikä on se lähde, josta yleensä koulusta kuulee. Näiden kysymysten tekeminen oli helppoa: 'Miksi hait Osaralle?' ja 'Mistä sait kuulla koulustamme?', ovat yksinkertaisia vastata ja antavat meille helposti käyttökelpoista informaatiota.

Motivaatioon ja opiskelutapoihin liittyviin kysymyksiin jouduin tekemään alkuperäisestä suunnitelmastani poiketen toisenlaiset kysymykset. Ensimmäisen version testasin ensimmäisen vuosikurssin hevosopiskelijoilla. He kokivat suorat kysymykset, mikä motivoi, sekä suullisesti että kirjallisesti, vaikeiksi vastata. Huomasin että kysymys: Mikä sinua motivoi? on vaikeaselkoinen ja vaikeasti vastattava. Tämä ryhmä sai esittää ehdotuksia kysymyksiksi ja heiltä tuli vastausvaihtoehtoja, joita ei minulle itselleni olisi tullut mieleen. En esimerkiksi ollut valinnut teoriaopetustavaksi alun perin vaihtoehtoa 'vuorovaikutteinen opetus', vaikka itsekkin sitä paljon käytän.

Kyselykaavakkeessa ei ollut rajattu valittujen vaihtoehtovastausten määrää kaikissa kysymyksissä, esimerkiksi mielekkäimmissä opetustavoissa sai valita vaikka kaikki vaihtoehdot. Kyselykaavakkeessa oli myös selkeitä kyllä/ei kysymyksiä, kuten: 'Onko ryhmässäsi hyvä työrauha?'

3.4 Aineiston käsittely

Aineisto lajiteltiin ja laskettiin käsin. Tulokset siirrettiin Excelin pylvästaulukoon jokainen kysymys kerrallaan. Vastauksia ei lajiteltu opiskeltavan suuntautumisalalan tai sukupuolen perusteella. Ensimmäisellä katsauksella tuloksiin kävi ilmi, että em. asiat eivät vaikuttaneet vastauksiin. Kysymykset, jotka olivat samanlaisia kuin muissa tutkimuksissa kysytyt, olivat vertailukelpoisia aiempiin tutkimuksiin. Vastauksista voidaan tehdä johtopäätöksiä ja miettiä miten ne olisi mahdollista ottaa huomioon opetuksessa.

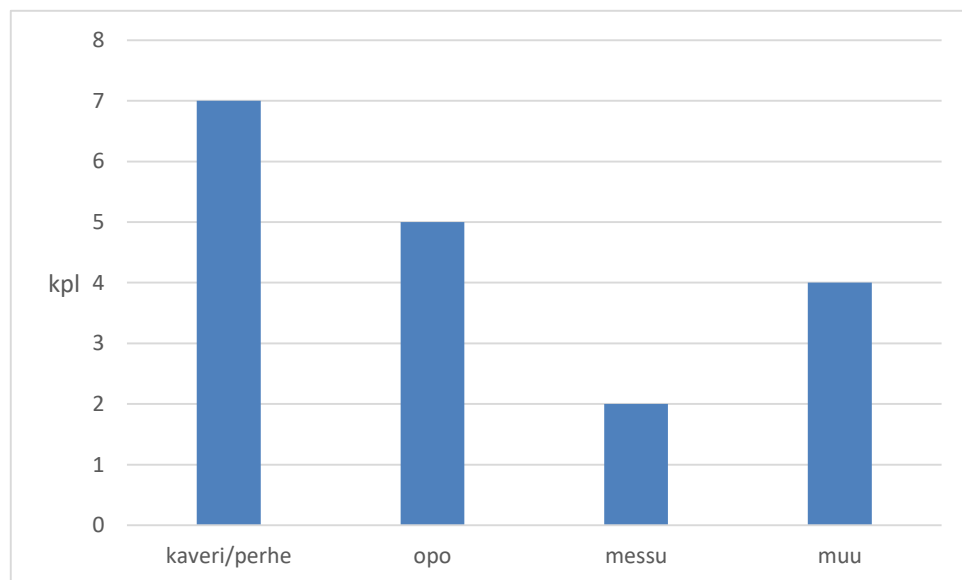
4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Kyselykaavakkeessa oli ensimmäisenä neljä kysymystä liittyen kouluun haikutumiseen. Näillä kysymyksillä hain tietoa markkinoinnin tehokkaimmasta kanavasta ja syistä miksi kouluumme tullaan. Loput parikymmentä kysymystä koskivat opetusmenetelmiä ja tapoja, jotka opiskelijat kokevat mielenkiintoisiksi, sekä muita tekijöitä, jotka heidän itsensä mielestä vaikuttavat positiivisesti opiskelumotivaatioon. Lopussa oli muutama kysymys opiskelijoiden mielipiteestä talli- ja navettavuoroihin. Näiden kysymysten tarkoitus oli kartoittaa fyysisen kunnon riittävyyttä alalle ja sitä, kokevatko opiskelijat tässä vaiheessa oman kuntonsa työtä vastaamattomaksi.

Kyselykaavake on opinnäytetyön liitteenä.

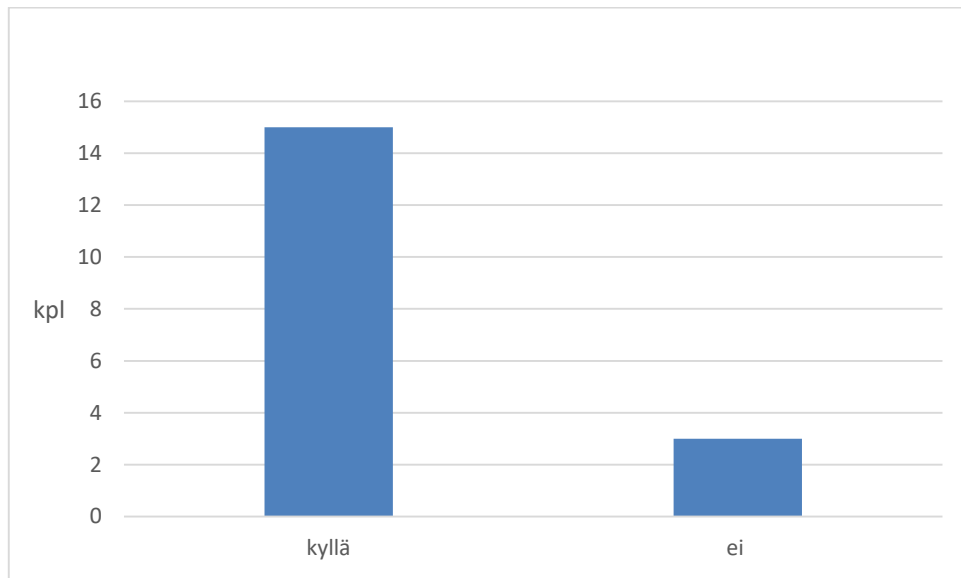
4.1 Miksi juuri Osaralle ?

Ensimmäisenä kysymyksenä ollut: 'Mistä sait kuulla opiskelumahdollisuudesta Osaralla?' toi erittäin selvästi esiin tämän hetken tehokkaimman markkinointikanavan. Suurin osa opiskelijoista oli kuullut koulusta kaverilta tai perheeltään, eli ns. puskaradion kautta. Osaralle tullaan, kun kaveri/sisko jne. on ollut tai on Osaralla. Lähes yhtä moni oli löytänyt koulun opinto-ohjaajan tai kuraattorin kautta. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijoiden eteen tehty työ, toteutuneet tutustumispäivät sekä muu markkinointi on ollut kannattavaa. Muina vaihtoehtoina koulusta kuulemiseen oli yksittäisiä vastauksia, joissa mainittiin messut, internet tai 4h-kerho. Suurin yksittäinen tekijä markkinoinnissa oli ollut opon aktiivisuus, verkostoituminen lähikoulujen opojen kanssa sekä tutustumiskäyntien järjestäminen lähikoulujen opiskelijoille.

Kuva 2. Mistä sait kuulla opiskelumahdollisuudesta Osaralla?

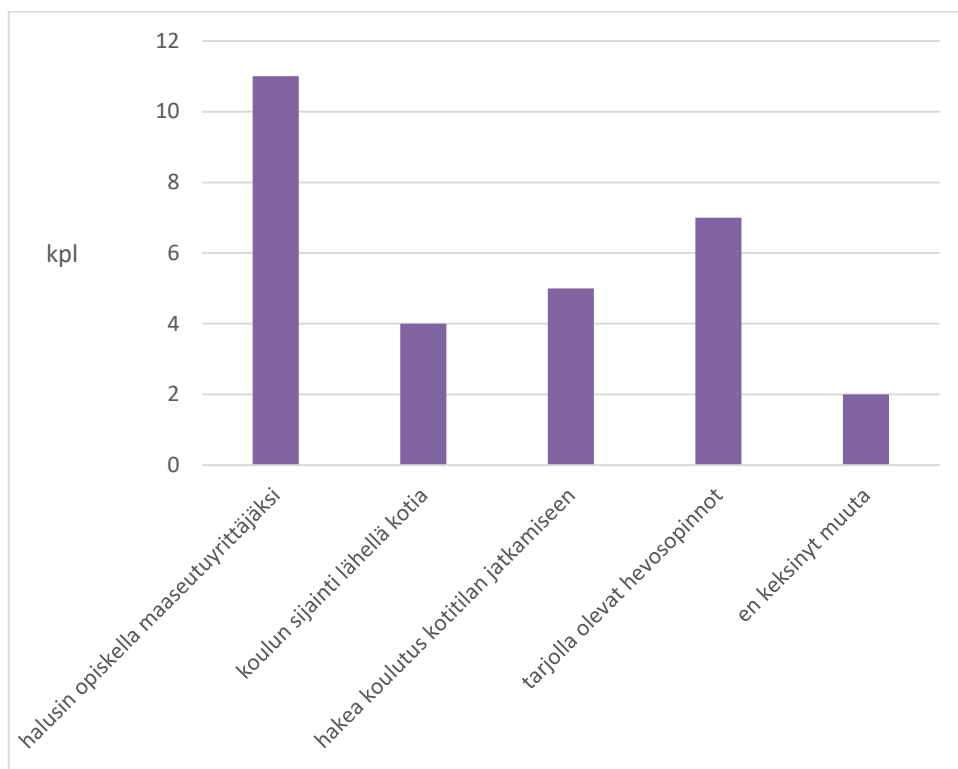
Edellisen kysymyksen kautta saatua tietoa vahvisti toinen kysymys, joka koski sitä oliko käynyt tutustumassa kouluun ennen sinne hakemista. 83 prosenttia vastaajista oli käynyt tutustumiskäynnillä Osaralla ennen kuin oli hakenut kouluun. Tutustumiskäyntien lisäksi tarjoamamme 'päivä koulussa' on myös hyvä markkinointikeino. Niiden aikana opiskelija osallistuu päivän tai kaksi jonkin ryhmän mukana opetukseen. Tällä tavalla opiskelija saa aidon kuvan koulusta ja alasta, eikä hakeudu meille väärin perustein. Tämä on sekä opiskelijan että koulun etu.

Kuva 3. Kävitkö tutustumassa Osaralla ennen kouluun hakeutumista?

Kolmas kysymys koski hakeutumissyytä. Siihen osa opiskelijoista vastasi kahteenkin kohtaan. Alla olevasta taulukosta näkyy, että ammatti Maaseutu-tyrittäjänä on ollut monella vahvasti mielessä. Seuraavaksi vetovoimaisin syy oli tarjolla olevat hevosopinnot.

Kun tätä tulosta vertaa Helven tutkimukseen parinkymmenen vuoden takaa (Helve 2002), voi päätellä että nuoret edelleen tekevät koulutukseen liittyvät päätöksensä itsenäisesti omien kiinnostustensa pohjalta. Syyt olivat hyvin samansuuntaisia, vain yksi opiskelija oli ruksannut ainoastaan vaihtoehdon 'en keksinyt muuta'. Muutama valitsi ainoaksi syyksi tarjolla olevat hevosopinnot. Hevoset ovatkin Osaralla vahva markkinointivaltti. Sisään kouluun tultuaan opiskelijat kyllä kiinnostuvat kaikista muistakin oppiaineista.

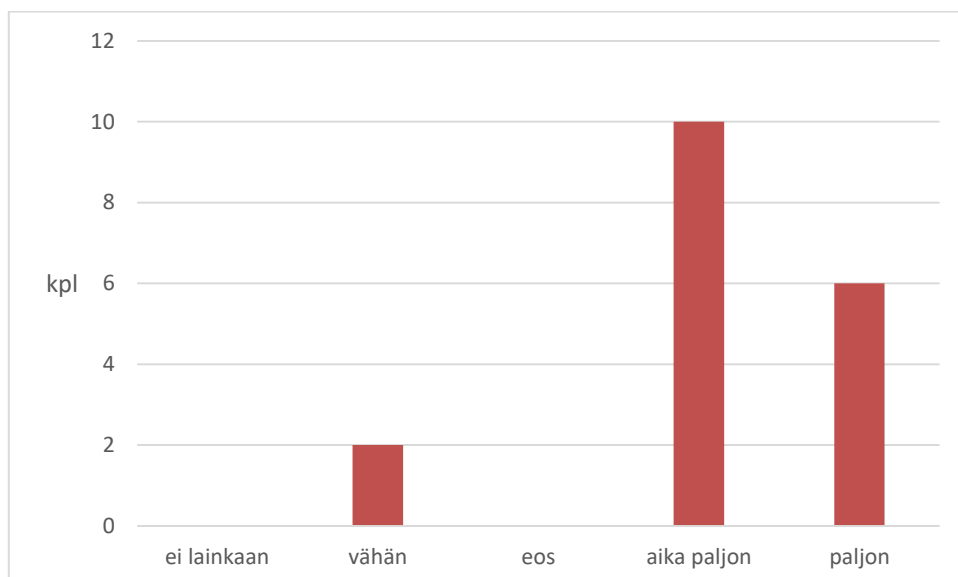
Kuva 4. Miksi hait Osaralle?

Hevosopintoja valinnaisina opintoina on tarjottu Osaralla vuodesta 1994 lähtien. Itse olen aloittanut Osaralla päätoimisena hevosopettajana keväällä 2001. Maatalousalan perustutkinto on sisältänyt opetussuunnitelmia uusittaessa aina mahdollisuuden valinnaisiin tutkinnonosiin. Näistä hevosopetukseen on Osaralla voitu tarjota 30 - 40 opintoviikkoa ja osamispisteisiin siirryttyä 15 – 45 osp. Nyt reformin voimaantullessa aloittavilla opiskelijoilla valinnaiset vähenevät ja tarjottavana on kaksi 15 osp kokonaisuutta. Hevosopinnot ovat tärkeitä huomioiden myös muissa ammatillisissa valinnoissa painotetaan hevoslähtöisyyttä, kuitenkin niin että noudatamme valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteita.

Tämän hetken maatalouden perustutkintoa suorittavista nuorista yli kolmasosa on hevossuuntautuneita. Myös aikuisopiskelijoista moni valitsee hevosopinnot valinnaisena tutkintoonsa.

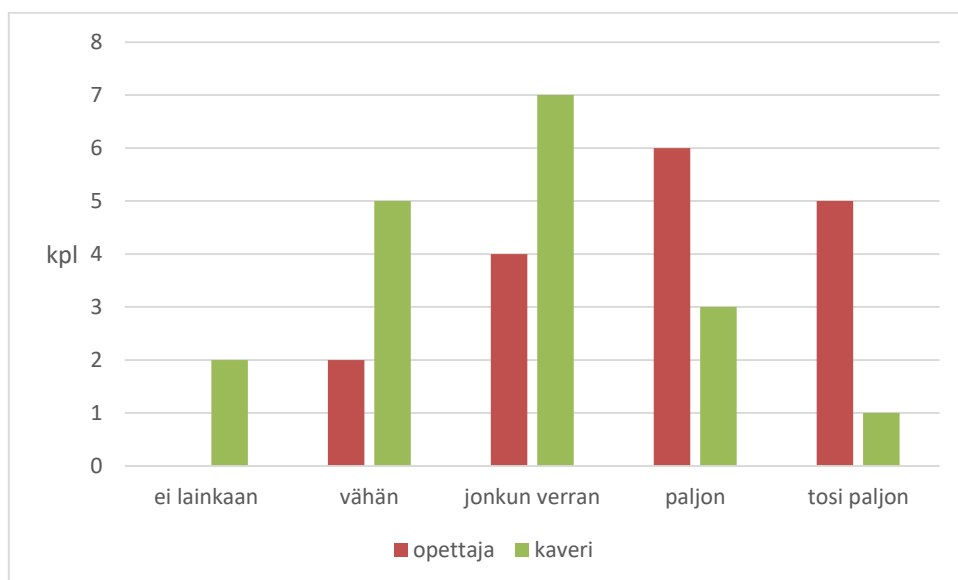
4.2 Opetusmenetelmien ja opettajan persoonan vaikutus opiskelun kiinnostavuuteen

Ensimmäiseksi kysymykseksi tässä osiossa asetin: 'Kuinka paljon tapa, miten opetetaan, vaikuttaa opiskeltavan asian kiinnostavuuteen?' Perusidea koko työlleni on, että vastaamalla opiskelijoiden toiveisiin ja omaan näkemykseen oppimisesta, voimme opetusta kehittämällä saada opiskelusta entistä kiinnostavampaa. Vastaukset olivat yllättävänkin yksimielisiä.

Kuva 5. Opetustapojen vaikutus opiskeltavan asian kiinnostavuuteen.

Samaan asiaan liittyy kysymys opettajan persoonan tai opiskelukaverien vaikutuksesta opetettavan asian kiinnostavuuteen. Opettajan vaikutus on suurempi kuin opiskelukavereiden. Tämä asia tuli esiin myös tietopohjassa olleessa kansainvälisessä tutkimuksessa erittäin vahvasti. Opettaja voi omalla käytöksellään, kommunikointikyvyllään, kannustamisella ja positiivisella asenteella saada paljon aikaan. Opiskelijan sisäiseen oppimisympäristöön (asenteet, uskomukset, tiedot, taidot, kokemukset ja tunteet) voi vaikuttaa ulkoapäin, vaikka ne muuttuvatkin sisältäpäin. (Koli & Silander 2002, 42.)

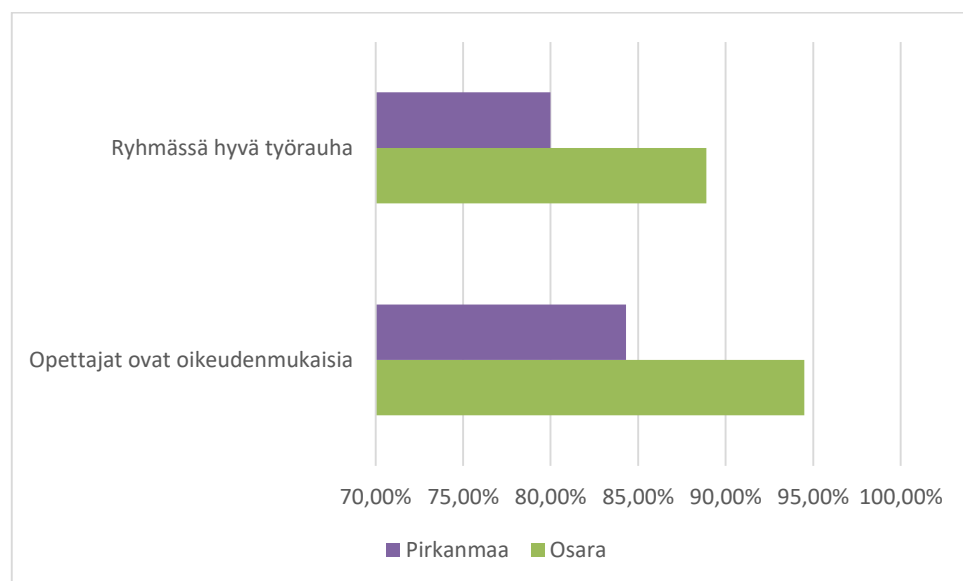

Kuva 6. Opettajan persoonan/opiskelijakavereiden vaikutus opiskelumuotivaatioon.

Tulos on erilainen kuin olisin odottanut. Oletin tämän ikäisten (16 - 19v) opiskelun kiinnostavuuteen vaikuttavan enemmän opiskelukaverit kuin

opettaja. Toisaalta, tämän ehkä selittänee se, että Osaralla on pienet ryhmät, joita opettaa pääasiassa 3 - 4 opettajaa koko opiskelun ajan. Opiskelijat ovat yhden jakson melkein kokonaan yhden opettajan kanssa. Siinä tietysti nousee vahvasti esiin se, miten opettaja ryhmän kanssa toimii. Yksi opiskelija kirjoitti palautteessa, että oli valinnut suuntautumisensa opettajan mukaan.

Vastauksissa kysymykseen, ovatko opettajat oikeudenmukaisia opiskelijoita kohtaan, olivat kaikki yhtä lukuun ottamatta vastanneet kyllä. Lähes yhtä yksimielisiä, olivat vastaukset kysymykseen onko luokassa hyvä työrauha. Verrattuna Osaran tuloksia THL:n tuloksiin Pirkanmaan alueella, olemme tällä saralla onnistuneet hyvin.

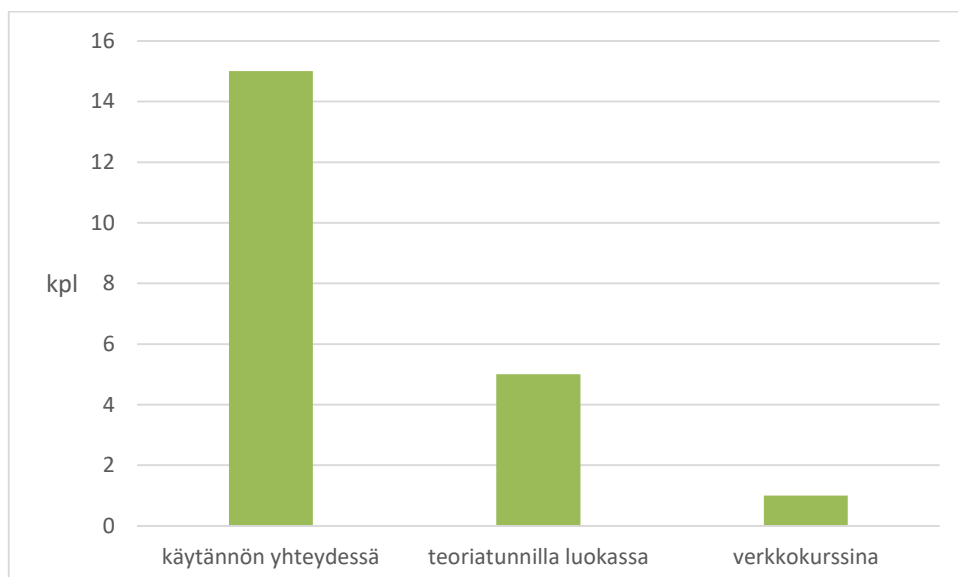
(THL aluevertailut)

Kuva 7. Vertailu THL Pirkanmaa/Osara

4.3 Teoriaopetuksen toteutus

Kysymyksistä 6 liittyi teoriaopetuksen toteuttamistapoihin, koskien tapoja missä, miten ja millä välineillä. Monivalintakysymyksissä sai valita monta vaihtoehtoa niin halutessaan.

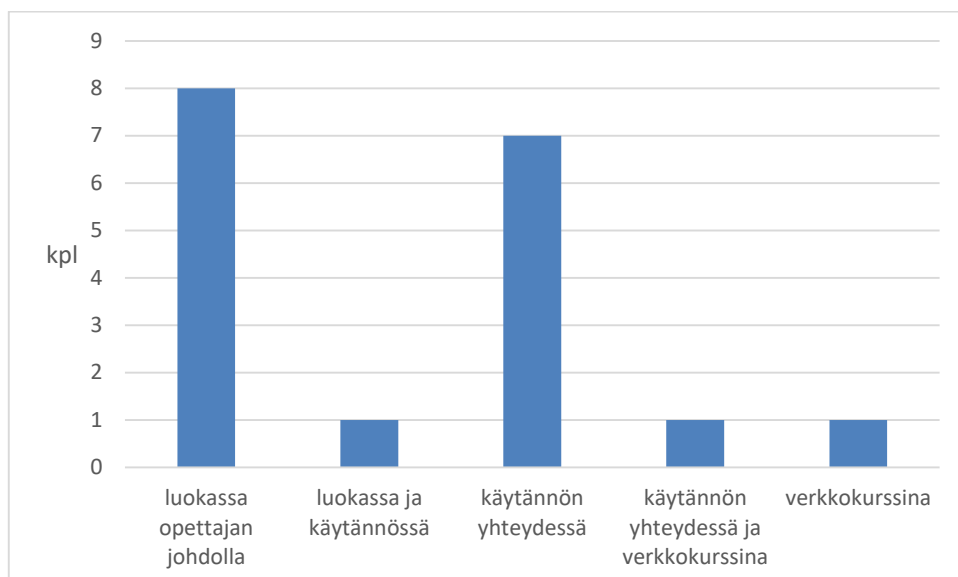
4.3.1 Miten teoriaopetus tulisi järjestää?

Kuva 8. Miten teoriaopetus on mielestäsi kiinnostavinta?

Opiskelijat halusivat lähes kaikki teoriaopetuksen yhdistämistä käytäntöön. Se osa, mikä ei onnistu käytännön työtehtävien yhteydessä, opiskeltaisiin mieluummin perinteisesti luokassa. Lisäsin tähän mahdollisuuden verkko-opetuksesta, koska se on suunnitelmassa lähiaikoina yhdeksi opiskelutavaksi. Vaihtoehdon verkkokurssista valitsi vain yksi opiskelija. Verkkokurssista kiinnostunut on yksi haastateltavaksi tarjoutunut tyttö, joka suorittaa kaksoistutkintoa ja valmistuu tänä keväänä. Tässä jää pohdittavaksi onko verkkokurssin alhainen suosio se, että se ei ole tuttu menetelmä, vai opiskelijoiden halu suorittaa opintoja ryhmässä.

Verkkokurssia opetusmenetelmävaihtoehtona tarjottiin myös YTO-aineiden opiskelutavaksi. Kysymys kuului: Miten haluaisit opiskella YTO-aineita? Vaihtoehdot olivat luokassa opettajan johdolla, sisällytettynä käytännön aineisiin tai verkkokurssina. Vastaukset menivät tasan perinteisen luokkaopetuksen ja käytäntöön sisällytetyn kesken. Verkkokurssin ainoaksi valitsi yksi opiskelija ja yksi lisänä käytännön yhteydessä tapahtuvaan. Tähän kysymykseen löysin paljon poikkeavan vertailututkimuksen. Johanna Riskilä on tehnyt v. 2015 opinnäytetyön koskien kielten verkko-opetusta ammatillisessa koulutuksessa. Riskilän opinnäytetyön kyselyyn osallistuneista opiskelijoista 68,3% vastasi: 'kyllä' kysymykseen: 'Haluaisitko, että ammattikoulun kielten opintokokonaisuuksia tai niiden osia, voisi opiskella verkkokursseina?'. Kyseessä oli Lapissa sijaitseva ammatillinen oppilaitos (LAO), joten voi olla että pitkät välimatkat ovat yksi syy verkko-opintojen suurempaan suosioon.

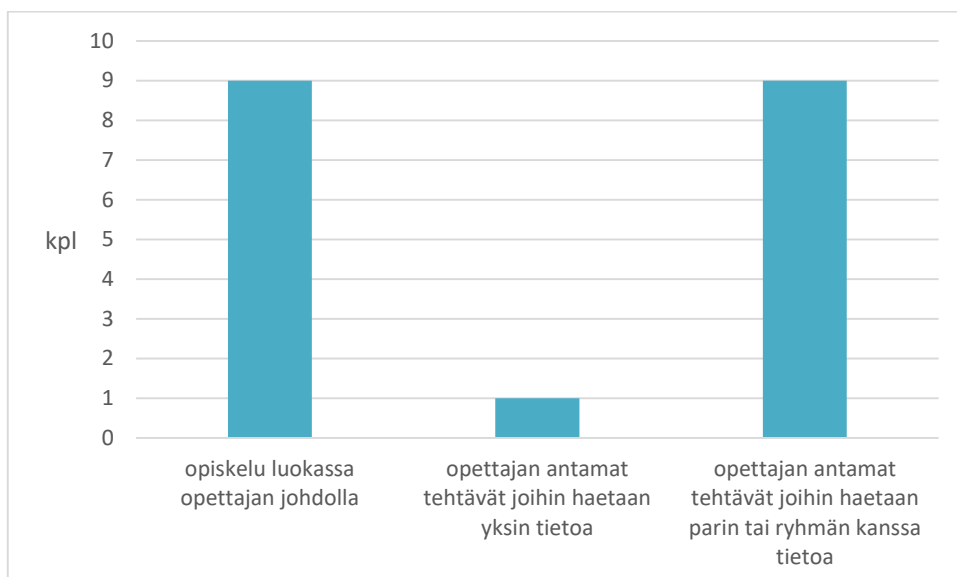

Kuva 9. Miten haluaisit opiskella YTO-aineita?

YTO-aineiden sisällyttäminen käytännön töihin on haasteellista, mutta ei mahdotonta. Matematiikka esimerkiksi on aine, jota käytetään lähes kaikissa opetettavissa aineissa. Kielten oppiminen työn lomassa ei myöskään ole huono ajatus. Ulkomaan koulutusopimuksilla se tulisi väkisinkin. Käytännön töihin yhdistetyn teoriamateriaalin jakaminen vieraalla kielellä herättäisi varmasti enemmän kiinnostusta kuin kielioppi luokassa. Äidinkieltä voi harjoitella käytännön yhteydessä opiskelijoiden tekeminä pieninä suullisina esityksinä. Yritystoiminnan kirjalliset tuotokset ovat myös käytännönläheisiä äidinkielenharjoituksia.

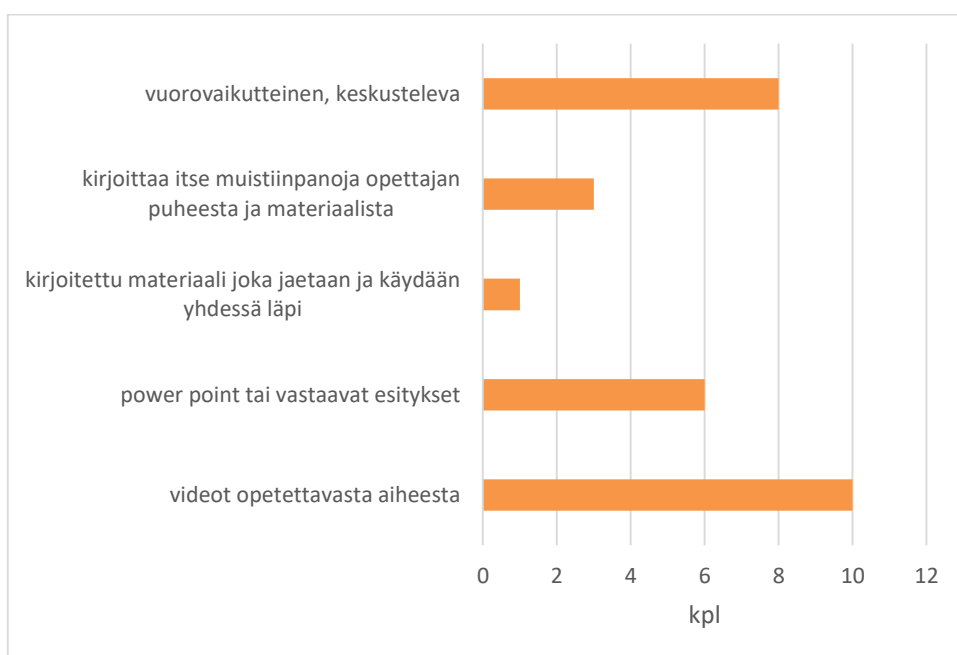
4.3.2 Mielekkäimmät opetusmenetelmät

Mielenkiintoisimmasta teoriaopetustavasta oli vaihtoehtoina opiskelu luokassa opettajan johdolla ja tehtävien tekeminen yksin tai ryhmässä. Valinnat jakautuivat aika tasan kahden vaihtoehdon välillä. Yhdessä oleminen ja tekeminen ovat selvästi mielekkäämpiä tapoja opiskella kuin yksin opiskelu.

Kuva 10. Minkälaisen teoriaopetustavan koet mielenkiintoisimpana?

Mielenkiintoisimmasta tavasta opettaa oli useampi vaihtoehto: videot, powerpoint, jaettu materiaali ja kyselykaavakkeen testanneiden opiskelijoiden itse ehdottama vuorovaikutteinen opetustapa. Näistä vaihtoehdoista opiskelijat saivat halutessaan valita vaikka kaikki. Silti suosituimmat nousivat selvästi esille.

Kuva 11. Kiinnostavin opetusmenetelmä.

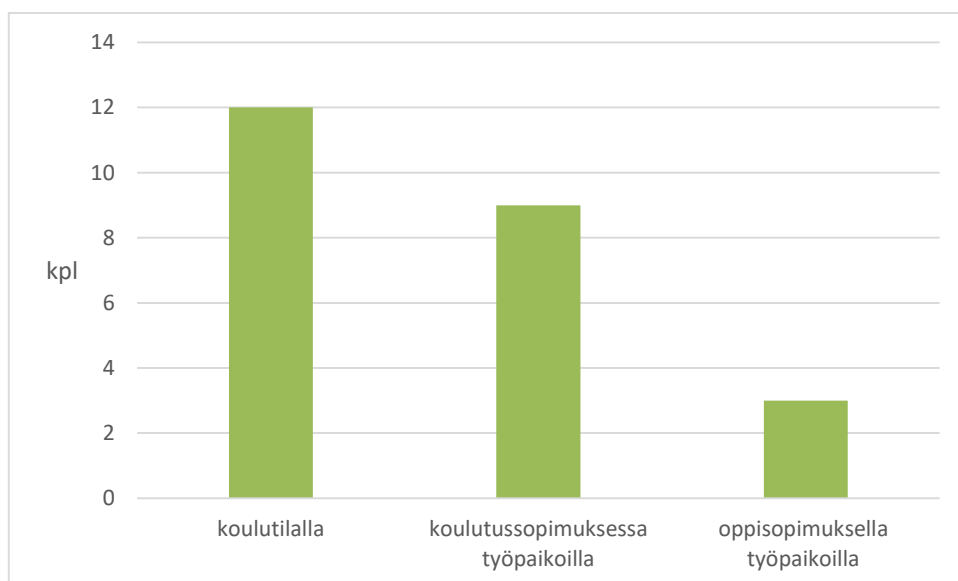
Havainnollistava ja vuorovaikutteinen opetustapa koetaan kiinnostavimmiksi. Yksi opiskelija oli kirjoittanut vielä vaihtoehdon f) Materiaali jossa lukee tärkeimmät asiat ja niiden läpi käyminen videoiden lisäksi.

Teoriaopetuksen vaativuuden koki sopivaksi 83,3 % helpoksi 11,1 % ja liian vaativaksi 5,5 %. Henkilökohtaista ohjausta sitä tarvitessaan sai 89 %, 11 % jäi mielestään vaille riittävää henkilökohtaista ohjausta.

Yhden opiskelijan sanoin: ”Opettajien pitäisi ottaa huomioon oppilaiden vaikeudet ja ottaa niistä selvää, että tietää miten juuri sitä oppilasta opetetaan”. Nykyisen tietosuojalain takia meidän tulisi sanoa opiskelijoille, että heidän on itse kerrottava opettajille, mikäli heillä on oppimisvaikeuksia. Jos opettaja ei tiedä niistä, hänellä voi kulua paljon aikaa niiden huomaamiseen ja huomioonottamiseen.

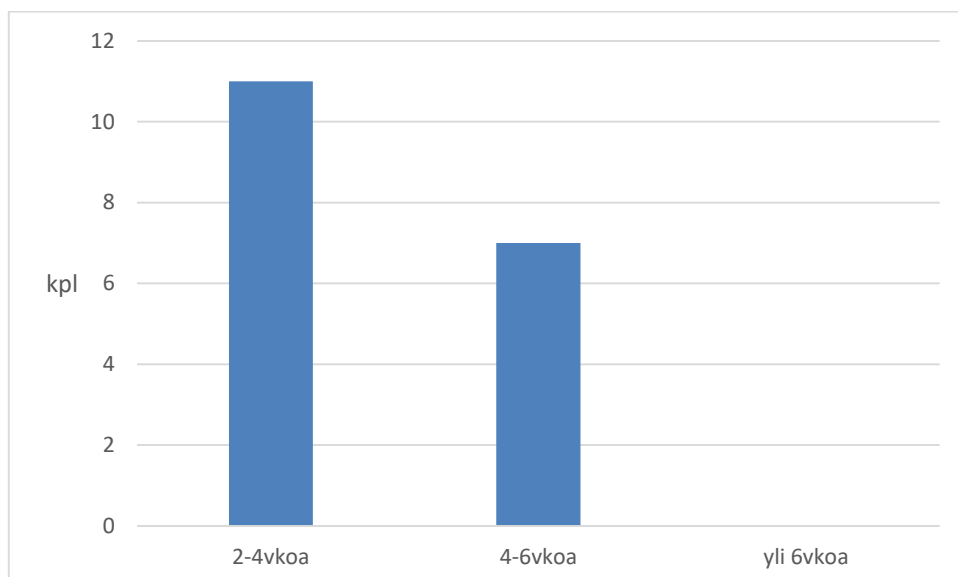
4.4 Käytännön opetuksen järjestäminen

Maatalouden työt ovat paljolti käytännön töitä ja siksi Osaralla opetuskin tapahtuu paljon käytännössä. Koulutilaa hyödyntämällä opiskelijat pääsevät tekemään oikeita töitä oikeissa ympäristöissä opettajien ja ohjaajien johdolla. Käytännön opetuksen määrän suurin osa koki sopivaksi. Parin opiskelijan mielestä sitä oli liian vähän. Käytännön töitä tehtiin mieluummin ryhmässä kuin yksin. Koulutila koettiin mieluisaksi paikaksi käytännön töiden harjoitteluun.

Kuva 12. Harjoitteletko käytännön töitä mieluummin?

Koulutusopimuspaikoilla tehtävien jaksoiden pituudesta sopivimmaksi koettiin lyhyet jaksot eri paikoissa.

Kuva 13. Sopivimman pituinen koulutussopimusjakso.

Olen vuosien varrella keskustellut useiden koulutussopimuspaikkojen (ent. työssäoppiminen) ohjaajien kanssa ja heidän toivomuksensa olisi yli 6 viikkoa kestävät jaksot. Ihan siitä yksinkertaisesta syystä, että kun opiskelijalla menee töiden oppimiseen ja kunkin työpaikan rutiinien sisäistämiseen kaksi tai kolme+ viikkoa opiskelijasta riippuen, niin varsinaista apua töihin heistä ei ole kuin sen ajan jälkeen. Tässä tulee esiin koulutussopimuksen haaste; riittääkö meillä kaikilla aloilla ja kaikenlaisille opiskelijoille työpaikkoja, joilla on resursseja opettaa opiskelijoita, ilman korvausta, jos opiskelija vaihtaa aina paikkaa heti kun osaaminen on saavutettu. Työnantaja ei saa silloin edes työvastetta panokselleen. Tämä on asia, minkä aika sitten näyttää.

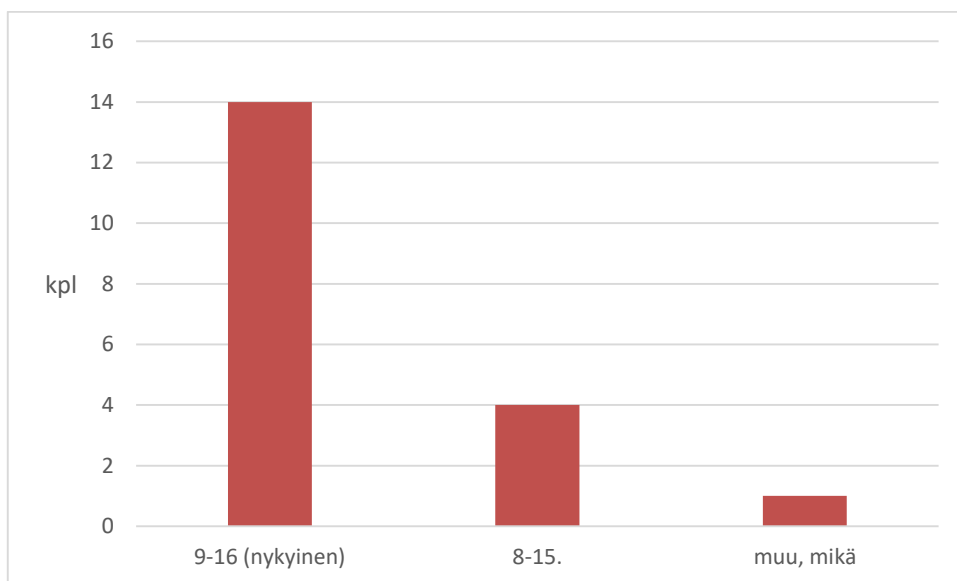
Käytännön töissä kaikki opiskelijat kokivat saaneensa riittävästi henkilökohtaista ohjausta.

4.5 Lähiopetuksen määrä ja sen sijoittelu

Opiskelijat aloittavat ensimmäisen vuoden lukukauden elokuun puolivälissä. Lukukauden tauottaa syys-, joului- ja talviloma. Ensimmäisenä vuonna lukukausi jatkuu kesäjaksolla, joka päättyy heinäkuun puolessa välissä. Toinen vuosi jatkuu neljän viikon kesäloman jälkeen ja tauot opiskelussa ja kaantuvat samalla tavalla kuin ensimmäisenä vuonna. Toisen vuoden keväällä alkavat koulutussopimusjaksot. Koulutussopimusjaksoja tulee mahdollisesti olemaan muulloinkin, riippuen opiskelijan henkilökohtaisesta opintopolusta. Kolmantena vuonna opiskellaan YTO-aineet. Kyselyn vastausten mukaan lähiopetuksen määrä oli opiskelijoista sopiva, vain yhden mielestä lähiopetusta oli liian vähän.

Kouluviikon lukujärjestys on maanantaisin kello 10 - 16, tiistaista torstaihin kello 9 - 16. Perjantaisin ei yleensä ole lähiopetusta. Niinä viikkoina kun

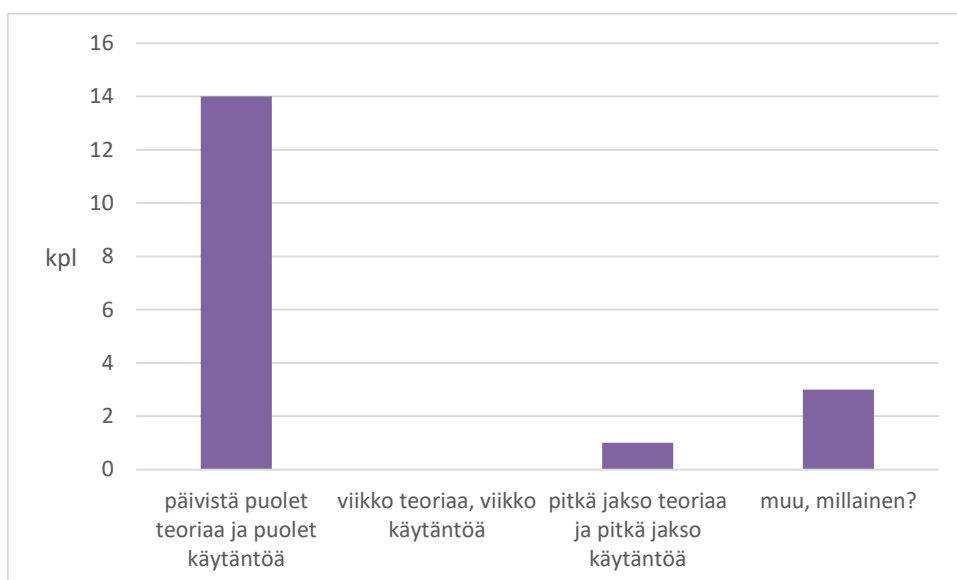
opiskelijat ovat työvuorossa tallilla tai navetalla, he ovat koulussa viikonloputkin. Kyselyssä koulupäivän kellonajasta suurin osa vastaajista kannatti nykyistä sijoittelua. Yksi muu vastaus olisi siirtänyt päivän vielä tunnin myöhempään.

Kuva 14. Mihin kellonaikaan haluaisit koulupäivän sijoittaa?

Talli- ja navettavuoroilla noudatetaan töiden tarvitsemaa aikataulua, jolloin päivän tunnit tehdään aikavälillä 06.00-19.30.

Lukujärjestyksen rakenteesta kysyttäessä, mielenkiintoisin olisi päivä, mistä puolet olisi teoriaa ja puolet käytäntöä.

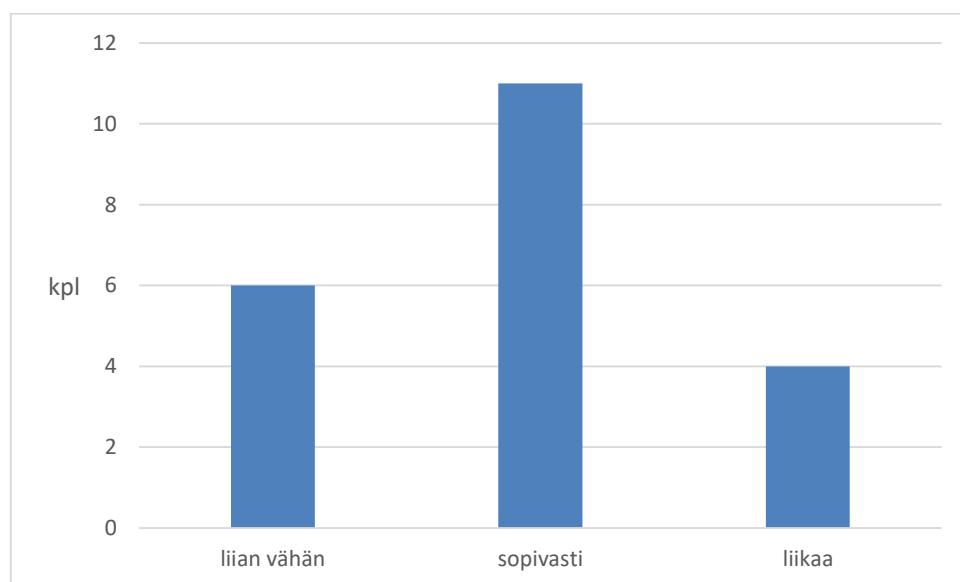
Kuva 15. Millaisen lukujärjestyksen haluaisit?

Muu vaihtoehdon valinneet halusivat pelkkää käytäntöä.

Koska tulevaisuudessa koulujen rahoitus edellyttää myös kesäjaksolla tapahtuvaa koulutusta, kysyin halukkuudesta suorittaa jokin tutkinnon osa kesäjakson aikana. Vastaukset menivät puoliksi kyllä ja ei. Osa opiskelijoista olisi siis valmis nopeuttamaan valmistumistaan lyhentämällä kesälomaansa.

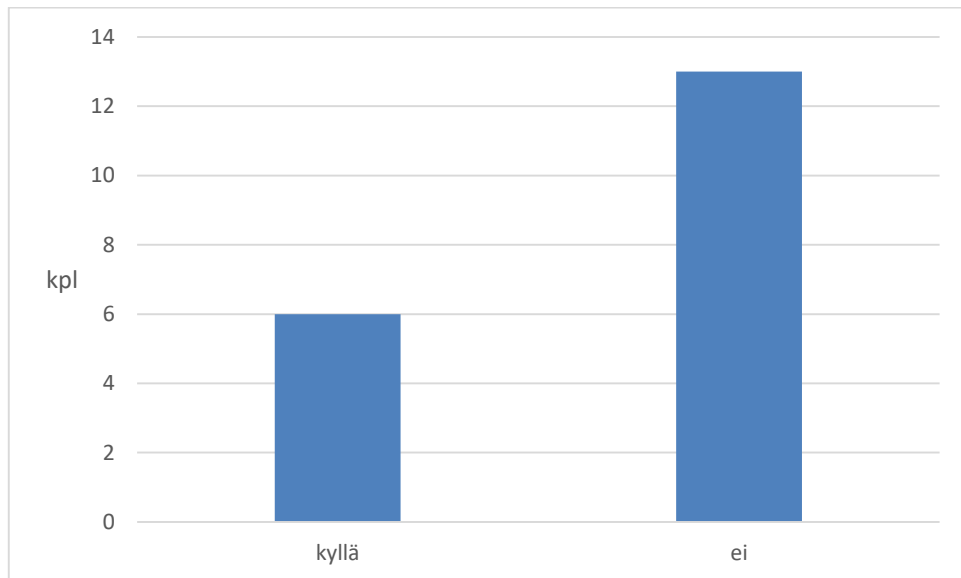
4.6 Työvuorot Osaran koulutilan tallilla ja navetalla

Opiskelijoiden opintoihin kuuluu työvuoroja koulutilan tallilla ja navetalla. He tekevät työvuorot ohjaajien (kotieläinhoitajat ja hevosenhoitajat) ohjauksessa ja valvonnassa. Työvuorojen tarkoituksena on antaa kokonaisvaltainen kuva alasta ja rutiineja tarvittavaan työhön. Samalla opiskelijoiden fysiikka kehittyy alan vaatimuksiin. Kartoittaaksemme työvuorojen raskautta ja opettavaisuutta, oli kyselyssä myös osio koskien työvuoroja

Kuva 16. Kuinka paljon työvuoroja opiskelijoiden mielestä on.

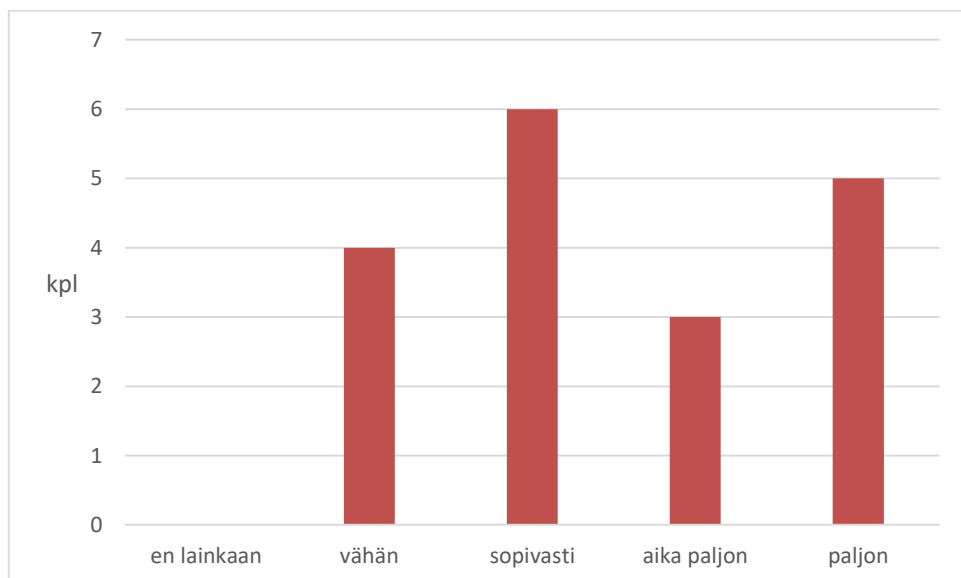
Valtaosa opiskelijoista piti työvuorojen määrää sopivana. Navettavuoroja joidenkin mielestä oli liian vähän ja tallivuoroja liikaa. Suuntautumiset opintojen välillä eivät näissäkään vaikuttaneet mielipiteisiin. Yksilökohtaisia eroja on taidoissa, jaksamisessa ja osaamisessa jotka tulee jatkossa hokseissa ottaa huomioon.

Kuva 17. Ovatko työvuorot liian raskaita?

Työvuoroja raskaina pitäneissä oli sekä kotieläin- että hevossuuntautuneita opiskelijoita. Osa ehdotti työn tekemistä mieluummin koulutussojimuksessa, osa painotti yksilön huomioimista työnteossa. Osa opiskelijoista, jotka eivät pitäneet vuoroja raskaina, olivat kirjoittaneet palautteeseen: 'se on omasta kunnosta ja fysiikasta kiinni'.

Työvuorojen opettavaisuudesta:

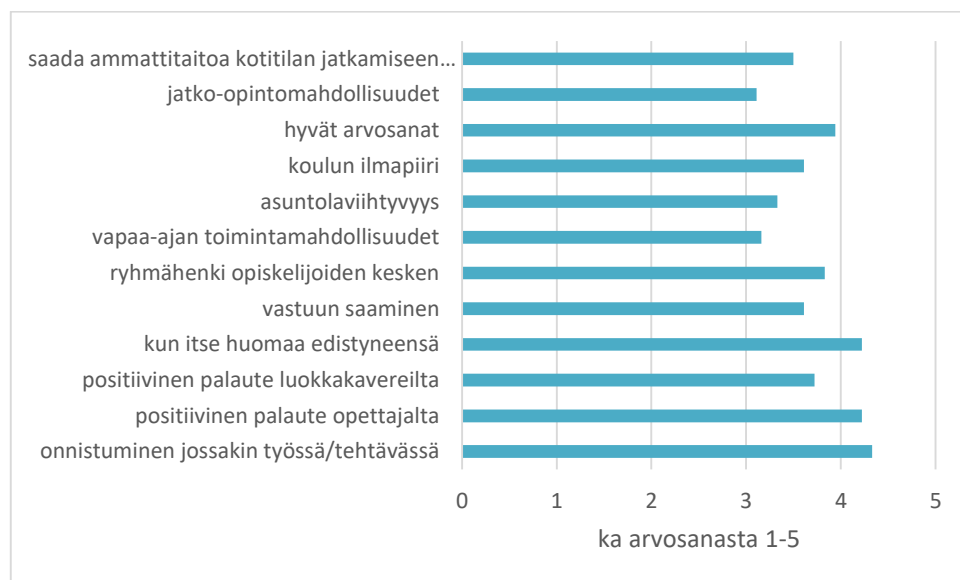
Kuva 18. Kuinka paljon mielestäsi opit työvuoroilla?

Vastaukset hajaantuivat aika paljon. Tosin opiskelijoilla on erilaiset lähtökohdat; jos on työskennellyt jo paljon navetalla tai tallilla, työvuoroilla ei tule niin paljon uutta asiaa kuin sellaisille opiskelijoille, joilla ei ole aiempaa

kokemusta. Jatkossa, kun opiskelijoille tehdään henkilökohtainen opintopolku, vuorot joiltain opiskelijoilta todennäköisesti vähenevät. Jos opiskelija osaa jo jonkin asian, hän voi osoittaa osaamisensa näytöllä.

4.7 Opiskelijoiden mielipiteet motivaatioonsa vaikuttavista asioista kouluympäristössä

Koska kysymykseen, mikä sinua motivoi, oli opiskelijoiden haastavaa vastata, tein taulukon mihin olin luetellut aiemmissa tutkimuksissa olleita motivaatioon vaikuttavia tekijöitä. Opiskelija valitsi asteikolla 1 - 5 miten paljon hänen mielestään ko. tekijä vaikuttaa opiskelumotivaatioon. 1 tarkoitti vähän vaikutusta ja 5 paljon vaikutusta. Näissäkään vastauksissa ei ollut eroja suuntautumisopintojen välillä. Taulukkoon on laskettu keskiarvo kaikkien vastauksista.

Kuva 19. Miten paljon opiskelumotivaatioosi vaikuttaa?

Opiskelijoidemme motivaatioon näyttäisivät eniten vaikuttavan omat onnistumiset ja oma edistyminen. Seuraavaksi eniten vaikuttavat positiivinen palaute opettajalta ja hyvät arvosanat. Muissa vaikuttajissa on hajontaa, mutta kaikki tekijät vaikuttivat ainakin jonkin verran. Kaksi tai kolme oli valinnut 'ei lainkaan vaikutusta' yllättävästi: ryhmähenki opiskelijoiden kesken, asuntolaviihtyvyyden ja jatko-opintumahdollisuuden. Asuntolan ja ryhmähengen voisi selittää se, että jotkut opiskelijat eivät asu asuntolassa. Sen sijaan jatko-opintumahdollisuuden vähäiseen kiinnostukseen voi olla moniakkin syitä. Yksi voi olla se, että koulutus haetaan vain valmiina olevan kotitalan jatkamiseen.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Aineiston kattavuus ja luotettavuus

Kyselyyn osallistui lomakkeen täytön kautta 18 opiskelijaa. Lisäksi haastatelin joitakin kyselyyn vastanneita, sekä opiskelijoita jotka eivät olleet paikalla silloin kuin kysely tehtiin. Epäilin alkuun aineiston kattavuutta, mutta koska hyvin erilaisista lähtökohdista ja eri mielenkiinnon kohteilla varustetuilla opiskelijoilla oli kysymyksiini melko samanlaiset vastaukset, päätelin, että tulos ei olisi muuttunut vaikka olisin saanut kaikki koulussamme olevat nuorisoasteen opiskelijat mukaan. Jatkossa olisi toki mielenkiintoista teettää samantapainen kysely, jossa olisi mukana Saskyn muitakin oppilaitoksia. Tässä ajassa ja näillä resursseilla se ei olisi ollut mahdollista.

Kyselyn uskallan väittää olleen luotettava ja sisältäneen opiskelijoiden rehellisen mielipiteen. Ainoaksi epäilyksi jää kysymys talli- ja navettavuorojen raskaudesta. Oletin kuulemani perusteella saavani useamman vastauksen, että ne ovat raskaita tai ettei opi paljon. Minä olen hevosopettaja, joten vaikka nimettömänä vastattiin, uskallettiinko siihen vastata oikein? Voi toki olla, että ne opiskelijat, jotka ovat pitäneet vuoroja fyysisesti liian raskaina, ovat niiden muutaman joukossa, jotka syksyllä jättivät koulun kesken. Työvuorojen aikana kannattaa silti jatkossa ottaa opiskelijan yksilölliset fyysiset valmiudet huomioon. Tyky-passin käyttöönotto ja liikuntaan kannustaminen on tällä alalla aina kannattavaa.

5.2 Tulokset

Kyselyn tuloksena tehokkain opiskelijahankintakeino on opon markkinointitutustumiskäynnit kouluille. Yhdeksäsluokkalaisten vierailut ennen yhteishakua ja halukkaille tarjotut kouluun tutustumispäivät, joissa he ovat mukana tunneilla, ovat parhaita tapoja oppilashankintaan. Tutustumispäivänä opiskelijalla on mahdollisuus osallistua sen suuntautumisalan oppitunneille, mihin hänellä on kiinnostusta ja samalla me voimme antaa realistisen kuvan koulusta. Toinen tehokas markkinointikeino on jatkuvasti tehdä työmme hyvin, niin valmistuneet ja koulussa olevat opiskelijat suosittelevat Osaraa muillekin. Muut markkinointikanavat luovat näkyvyyttä ja tunnettavuutta, joka taas lisää niiden opiskelijoiden määrää, jotka mahdollisesti haluavat tulla tutustumaan kouluun lähemmin. Alan messuihin ja tapahtumiin osallistuminen tuo ammattimaista ja positiivista näkyvyyttä.

Opetustavoista opiskelijat kokivat käytännössä tapahtuvan opetuksen mielenkiintoisimmaksi ja motivoivimmaksi. Tämä tulos oli odotettavissakin. Käytännön työssä ryhmät ovat sopivan kokoisia ja kaikki kokivat saaneensa riittävästi ohjausta. Käytännön töitä tehdään mielellään koulutillalla, sen tärkeyttä ei voi jatkossakaan unohtaa. Erittäin tärkeä se on opiskelijoille, joilla ei ole vielä valmiuksia lähteä muualle koulutusopimukseen. Käytännön töissä meidän tulee ottaa huomioon opiskelijakohtaiset fyysiset eroavaisuudet jaksamisessa.

Kysyttäessä mielekkäintä teoriaopetustapaa, suurin osa vastaajista toivoi teorian integroimista käytännön opetukseen. Tässä meillä on kehitettävää ja on mietittävä mitkä aineet ja aiheet saisi liitettyä vielä vahvemmin käytännön töihin. Myös YTO-aineiden yhdistäminen käytännön töihin tekisi niistä opiskelijoiden mielestä kiinnostavampia. Teoriaopetus, mitä ei voi liittää käytäntöön, toivottiin toteutettavan luokassa opettajan johdolla tai ryhmätöitä tehden. Yksin opiskelu joko tehtävää ratkoen tai verkkokurssin muodossa ei saanut kannatusta. Tämän kyselyn pohjalta suunnitellut etäopintojaksot ja Moodlen kautta jaetut tehtävät on suunniteltava huolella ja mietittävä niiden toteuttaminen opiskelijakohtaisesti.

Teoriaopetusmenetelmistä opiskelijat pitivät mielenkiintoisimpina visuaalisia menetelmiä, sekä sellaisia, missä he itse osallistuvat opetukseen. Vuorovaikutteinen ja keskusteleva opetustapa, missä he saavat kysellä ja kertoa omista havainnoistaan, oli yllättäen lähes yhtä toivottu kuin videot ja muu havainnollistava materiaali. Sama vuorovaikutteisuus tuli ilmi tehtävien teossa, opiskelijat tekevät niitä mieluummin parin kanssa tai ryhmässä kuin yksin. Perinteinen luennoiminen ja muistiinpanojen kirjoittaminen eivät tunnu olevan ammattikouluun tulleista motivaatiota nostavia. Henkilökohtaista ohjausta sitä tarvitessaan saivat lähes kaikki. Vastauksissa opiskelijat silti painottivat, että opettajien tulisi tunnistaa erilaiset oppijat.

Fyysistä jaksamista koskeva kysely työvuoroista tallilla ja navetalla sai hajanaisia vastauksia koskien niiden raskaina pitämistä. Samoin hajontaa tuli siinä kuinka paljon opiskelijat kokivat niiden aikana oppivansa. Tässä kohdasta yksilölliset erot korostuivat eniten.

Lähiopetuksen tämänhetkisen määrän ja sijoituksen työpäivään opiskelijat kokivat sopivaksi. Työskentely koulutilalla koetaan hyödylliseksi. Koulutus-sopimusjaksojen pituutta on mietittävä sekä opiskelijan että työpaikan kannalta ja tehtävä siihen jonkunlainen kompromissi opiskelijan ja työpaikan toiveiden väliin tapauskohtaisesti.

Muista motivaatioon vaikuttavista tekijöistä voi päätellä, että Osaran opiskelijoilla toimii vahvasti myös sisäinen motivaatio. Tärkeimpinä pidettiin vaihtoehtoja: 'onnistuminen jossakin työssä/tehtävässä' ja 'kun itse huomaa edistyneensä'. Kolmanneksi eniten vaikutti positiivinen palaute opettajalta. Opettajan palautteen vaikuttimena on sekä sisäinen että ulkoinen motivaatio, palaute, joka vahvistaa omaa kiinnostusta on sisäistä motivaatiota tukevaa. Neljänneksi parhaan arvion saanut 'hyvät arvosanat' jakoi vastauksia, osalle ne olivat tärkeitä ja osalle eivät kovin tärkeitä. Todennäköisesti ne, jotka hakevat koulutuksen kotitalan jatkamiseen, arvostavat osaamista arvosanoja enemmän. Muissa kohdissa hajontaa ei ollut suurta, asuntolaviihtyvyydessä erot todennäköisesti johtuivat siitä, että kaikki opiskelijamme eivät asu siellä.

Mielenkiintoinen asia, joka tutkimatta tuli huomatuksi, on se, ettei opiskelijoiden kasvu ja kehitys koulun aikana vaikuta mielipiteisiin opetustavoista

ja menetelmistä. Kaikki ykköskurssilaisista kolmannen vuoden opiskelijoihin asti toivoivat teoriaopetuksen vahvempaa liittämistä käytännön opintoihin. Opetusmenetelmiin ja tapoihin vaikuttaa enemmän yksilölliset erot oppimisessa kuin ikä ja millä vuosikursilla on.

5.3 Loppupäätelmät

Kun vertaa Osaran opiskelijoiden vastauksia aiempiin tutkimuksiin, näkyy vastauksissa sekä eroja että yhdenmukaisuuksia. Asia joka ensimmäisenä tulee esiin kautta linjan, on opiskelijoiden sisäinen motivaatio koulunkäyntiin. He haluavat oppia asioita itsensä takia. Opiskelijoista suurin osa oli tullut kouluun oman mielenkiinnon ja omien tulevaisuuden tavoitteiden takia. Kun otamme huomioon opiskelijoiden toiveet opetuksen toteuttamisessa ja muistamme huomioida erilaiset oppijat, olemme oikealla tiellä.

Ammatillisen koulutuksen reformi tuo henkilökohtaisen opintopolun ja aiemman osaamisen tunnistamisen kautta lisää yksilöllisiä valinnanmahdollisuuksia sekä siihen, mitä haluaa opintoihinsa sisällyttää, että miten ne sisällöt haluaa toteuttaa. Tämä tuonee myös lisää motivaatiota opiskeluun. Haasteitakin on. Tämän ja aiempien tutkimusten tulokset painottavat opettajan suurta merkitystä opiskelijan motivaatiossa opintoihinsa. Opettajan rooli muuttuu, eikä hän ole fyysisesti aina tarvittaessa neuvomassa ja ohjaamassa. Onko kaikilla työelämän koulutussopimuspaikoilla resursseja vahvaan ohjaamiseen ja välittämiseen, ottaa tavallaan opettajan tähänastinen tehtävä. Vahvoilla opiskelijoilla tämä ei tuota ongelmia, mutta miten käy enemmän tukea tarvitsevien? Seuraako eriarvoisuutta niiden opiskelijoiden välillä, joilla on rohkeutta ja henkilökohtaisia valmiuksia, niihin, jotka tarvitsevat vähän enemmän aikaa asioiden opetteluun tai niiden, joilla on jotain henkilökohtaisia ongelmia?

Opettajan ja opetustavan merkitys näyttäisi olevan suurempi kuin mitä työtä aloittaessani oletin. Siltä pohjalta ajatellen työstä saamani tiedon hyödyntäminen opetustapojen kehittämiseen on kannattavaa. Opettajan suuri merkitys taas on asia, johon jokainen opettaja voi vaikuttaa vain itse omalla persoonallaan ja sitä kehittämällä. Joukossa oli opiskelijoita, jotka sanoivat opiskelusuuntautumiseensa vaikuttaneen opettajan persoonan yhtä paljon kuin kiinnostuksen opetettavaan aineeseen. Mitä me esimerkiksi meillä ja asenteillamme vaikuttamme, sisäistämmekö sen tärkeyden aina?

Teoriaopetusmenetelmissä ja tavoissa kannattaa käyttää useita eri menetelmiä, jolloin myös erilaiset oppijat saavat opetuksesta kaiken irti. Vaihtelevat opetusmenetelmät lisäävät myös mielenkiintoa opetettavaan aineeseen. Varsinkin ensimmäisenä vuonna kannattaa keskittyä käytännön töihin ja siirtää teoreettiset jaksot toiselle vuodelle, jolloin opiskelijat ovat vähän kypsempinä ja peruskoulun tunnilla istumisesta palautuneita. Tästä

syystä me siirsimme esimerkiksi yritystalouden jakson toisen vuoden opintoihin. Kyselyssä selvinneiden mielenkiintoisimpien opetustapojen käyttöä kannattaa lisätä ja kehittää. Oppimisvaikeuksien tunnistamiseen on kiinnitettävä jatkossa vielä enemmän huomiota. Tähän tuonee apua reformin vaatima jokaiselle opiskelijalle kirjoitettava henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Teoriaopintojen sisällyttäminen käytäntöön on niin toivottua, että siihen kannattaa panostaa ja kehittää keinoja miten sen voi toteuttaa. Samoin kannattaa miettiä, mitä YTO-aineita ja miten saisi mahdollisesti integroitua käytännön opetukseen. Opintokokonaisuuksien suorittaminen jaksoissa tuo haasteen toteuttaa käytännön ja teorian synkronoinnin. Tämänhetkinen suunnitelma, jossa YTO-aineet käydään viimeisenä vuonna, tarkoittaa melko tiivistä kokopäiväistä teoriaopiskelua. Kun opiskelijoiden toive olisi jakaa päivä puoliksi käytännön ja teorian kesken niinä päivinä kun ei voi tehdä pelkkää käytäntöä, on se tällä jaksotuksella liki mahdotonta. Olemme jo käytännössä huomanneet, että päivät, jotka koostuvat pelkistä teoriaopinnoista, ovat 16 - 18 vuotiaille haasteellisia. Osaralla opettajat ovat jo pohtineet mahdollisuutta pitää oppitunteja, sekä käyttää käytännön töissä opetuskielenä englantia tai ruotsia. Ammattisaston oppiminen vieraalla kielellä saattaisi olla helpompaa käytännön töiden yhteydessä kuin vain monisteista ulkoa opettelemalla, riippumatta opiskelijan lähtötasosta.

Tuleva reformi tuo lisää haasteita sekä opettajan työhön että opiskelijoiden itseohjautuvuuteen. Nähtäväksi jää, miten ammatillisen koulutuksen tämänhetkinen suuntaus vastaa opiskelijoiden tarpeisiin. Omana pelkonani on että opiskelijat, jotka tarvitsevat erityistä tukea opinnoissaan tai joilla on mielenterveydellisiä ongelmia, joko eivät pysty opiskelemaan samassa tahdissa muun ryhmän kanssa tai teettävät opettajilla nykyistä paljon enemmän työtä. Tätä asiaa käsitteli Tikkanen (2018) Opettaja-lehdessä. Leikkaukset ammatillisesta koulutuksesta ovat vaikuttaneet OAJ:n tekemässä työoloja mittaavassa barometrissä selvän laskun opettajien työhyvinvointiin varsinkin ammatillisten opettajien kohdalla. Opettajien innostus ja jaksaminen taas heijastuvat suoraan opiskelijoihin. Koulutussovimuksen lisääntyminen on hyvä asia opiskelijoille, joilla on valmiuksia ja rohkeutta tarttua uusiin haasteisiin ja omaa aktiivisuutta suunnitella opintojaan. Kokemukseni mukaan peruskoulusta juuri valmistuneilla ei kaikilla näitä valmiuksia ole. Pystymmekö kehittämään lähiopetusta siten, että saamme entistä pienemmällä resursseilla riittävästi tulosta? Tekemäni tutkimuksen tarkoituksena oli löytää vastauksia siihen miten Osaralla pystytään kehittämään lähiopetusta siten, että entistä pienemmällä resursseilla saadaan opiskelijat motivoitua opiskeluun ja saattamaan opiskelunsa päätökseen. Koen saaneeni tästä tutkimuksesta apua siihen.

LÄHTEET

Friman, H. & Määttä, S. & Salmi, E. *Toimivia tapoja motivaation ylläpitoon*. Haettu 29.3.2018 osoitteesta https://www.nmi.fi/fi/julkaisut/ilmaitset-materiaalit/opettajan_vinkkiraja

Guttorm, T. 2015. Amok, Oulun ammatillinen opettajakorkeakoulu. *Resurssivideot: Yksilölliset oppijat?*. Haettu 20.4.2018 osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=QyjC4B5Yn0A>

Helve, H. (2002). *Arvot, muutos ja nuoret*. Helsinki: Yliopistopaino

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (1997) *Tutki ja kirjoita*. Tampere: Tammer-Paino Oy

Härkönen, A. (2017). *Nuorten ajatuksia koulutuspoluista ja opiskelukyvyistään*. Opinnäytetyö. Sosiaaliaala. Laurea. Haettu 7.4.2018 osoitteesta <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/129299/HarkonenAnu.pdf?sequence=1>

Järvinen, L. (2018). Sähköpostiviesti tekijälle 25.5.2018

Koli, H. & Silander, P. (2002) *Oppimisprosessin suunnittelu ja ohjaus*. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Laakso, M. (2017). Sähköpostiviesti Saskyn henkilöstölle 29.8.2017.

Liikkuvakoulu.fi. Haettu 3.4.2018 osoitteesta <https://liikkuvakoulu.fi/tutkimus>

Opintopolku. E-perusteet. Haettu 24.5.2018 osoitteesta <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/3328284/reformi/rakenne>

Osaran alustava vuosisuunnitelma 27.4.2018. Opettajakokous 11.5.2018.

Riskilä, J. (2015). *Kielten verkko-opetus ammatillisessa koulutuksessa*. Opinnäytetyö. Tekniikan ja liikenteen ala. Lapin AMK. Haettu 5.5.2018 osoitteesta https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/100085/Opinnaytetyo_JohannaRiskila.pdf?sequence=1

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen nettisivut ja niiden tilastot

Tievie. (n.d.). Oppimisen teoriasta tukea tieto- ja viestintätekniikan pedagogiseen käyttöön. Haettu 26.5.2018 osoitteesta http://tievie oulu.fi/verkkopedagogiikka/luku_4/motivaatio.htm

Tikkanen, T. (2018). Työn ilo hupenee. *Opettaja* 10, 10–13.

Toivola, M., Peura, P. & Humaloja, M. (2017). *Flipped learning: Käänteinen oppiminen*. Helsinki: Edita. Haettu 13.5.2018 osoitteesta <https://samk.finna.fi/Record/tyrni.126201>

Vasalampi, K. & Salmela-Aro, K. (2014). Sisäinen motivaatio ja kouluinnostus edistävät nuorten opintopolkua. Haettu 21.3.2018 osoitteesta <https://jyx.iyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/45117/vasalampi-salmela-aro.pdf?sequence=3>

In S. Pihlajaniemi, T. Villa, E. Lavikainen, & L. Valkeasuo (Eds.), *Oppia ikä kaikki - kouluttautumisen edellytykset eri elämänvaiheissa* (pp. 12-23). *Opiskelijatutkimuksen vuosikirja* (2014). *Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus*. (haettu 22.4.18) <https://drive.google.com/file/d/0Bz1V9P-a-cT2N2F1RWt-rYnJR0k/view?pli=...>

Yilmaz, E., Şahin, M. & Turgut, M.
Journal of Education and Practice
www.iiste.org
ISSN 2222-1735 (Paper) ISSN 2222-288X (Online)
Vol.8, No.12, 2017
Variables Affecting Student Motivation Based on Academic Publications
Haettu 29.4.2018 osoitteesta <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1140621.pdf>

Maatalousalan perustutkinnon perusteet (E-perusteet)**Ammatilliset tutkinnon osat 145 osp****Pakolliset tutkinnon osat 75osp**

Työskentely maatalousalalla, 15 osp

Maaseutuyrittäminen, 20 osp

Maatilatalouden osaamisala 40osp

tai

Maatalousteknologian osaamisala 40osp

Valinnaiset tutkinnon osat 70osp (Osaralla tällä hetkellä tarjottavat valinnaiset lueteltu tähän)

Peltokasvien tuottaminen, 30 osp

Kasvilajikohtainen tuottaminen, 15 osp

Maatilatalouden tuotantoteknologian hallinta, 30 osp

Maatalouskoneiden huoltaminen ja korjaaminen, 20 osp

Automaation hyödyntäminen maataloudessa, 20 osp

Tuotantoeläinten hoitaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen, 30 osp

Eläinlajikohtainen tuotanto tai hoitaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen, 15 osp

Luomutuotteiden tuottaminen, 15 osp

Palveluiden tuottaminen maaseudulla, 15 osp

Maataloustuotteiden jatkojalostus, 15 osp

Metsien hyödyntäminen, 15 osp

Rakentaminen maatilalla, 15 osp

Bioenergian tuottaminen, 15 osp

Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp

Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp

Yrityksessä toimiminen, 15 osp

Huippuosaajana toimiminen, 15 osp

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnonosa 5-15osp

MAATALOUSALAN PERUSTUTKINTO, MPT
Osaran alustava, päivitetty 27.4.2018

	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso
I vuosi	<p>TYÖMAA, Työskentely maatalousalalla 15 osp (Pakollinen tutkinnonosa) Ari</p> <p>Työturvallisuuskorttikoulutus Ari</p>	<p>TUOELosa1 Tuotantoeläinten hoitaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen Hilikka TAI ELAJI1 (HEVOS) Hevosten hoitaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen Carita TAI RAK Rakentaminen maatilalla Raimo TAI METSÄPT Metsän hoito ja hyödyntäminen Olli EA1</p>	<p>TUOELosa2 Tuotantoeläinten hoitaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen Hilikka TAI RAVRATS Ratsut ja ravurit (Paikall. amm.taitovaatim. per. tutkinnonosa) Carita TAI MTEK Maatalouskoneiden huoltaminen ja korjaaminen Ari ja Raimo</p> <p>Tulityökorttikoulutus</p>	<p>MAKAHOosa1 Maan kasvukunnon ja tuotanto-ympäristön hoitaminen Ari TAI KONEosa1 Maatalouskoneiden ja -laitteiden käyttäminen, huoltaminen ja korjaaminen Raimo Kasvinsuojeluaineiden käyttäjätutkinto KESÄJAKSO: Luomutuotteiden tuottaminen (opetusmaatila)</p>
II vuosi	<p>MAKAHOosa2 Maan kasvukunnon ja tuotanto-ympäristön hoitaminen Ari TAI KONEosa2 Maatalouskoneiden ja -laitteiden käyttäminen, huoltaminen ja korjaaminen Raimo</p>	<p>YRITYS Maaseutuyrittäminen (pakollinen tutkinnonosa) Risto</p>	<p>ELAJI2 Eläinlajikohtainen tuotanto tai hoitaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen Koulutus-sopimus/oppisopimus Hilikka tai Carita</p> <p>TAI YRI Yritystoiminnan suunnittelu Hilikka ja Risto</p>	<p>ELAJI3 Eläinlajikohtainen tuotanto tai hoitaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen Koulutus-sopimus/oppisopimus Hilikka tai Carita TAI TALLI Tallityöskentely (Paikall. amm.taitovaatim. perustuva tutkinnonosa) koulusop/oppisop PELTO Peltokasvien tuottaminen Koulutus-sopimus/oppisopimus (Näyttö syksyllä) Ari tai Raimo HUIPPU Huippuosaajana toimiminen koulusop/oppisop BIO Bio-energian tuottaminen Risto</p>

III vuosi	<p>VIESTI, Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp: - VIESTI1, Äidinkieli 5 osp - VIESTI2, Ruotsi 1 osp - VIESTI3p, Vieras kieli, englanti pakollinen 2 osp - VIESTI3v, Vieras kieli, englanti valinnainen 3 osp</p>	<p>SOSKUL, Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp - SOSKUL 1, Kulttuurien tuntemus, 3 osp - SOSKUL2, Taide ja kulttuuri, 3 osp - SOSKUL3, Yhteiskuntataidot, valinnainen</p> <p>Koulutussopimus/oppisopimus</p>	<p>MATEM, Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp: - MATEM1, Matematiikka, 3 osp - MATEM2, Fysiikka ja kemia, 2 osp - MATEM3p, Tieto- ja viestintäteknikka ja sen hyödyntäminen, pakollinen 1 osp - MATEM3v, Tieto- ja viestintäteknikka ja sen hyödyntäminen, valinnainen 3 osp Risto</p>	<p>ELÄMÄ, Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp - ELÄMÄ1, Yhteiskuntataidot 1 osp - ELÄMÄ2p, Työelämätaidot, pakollinen 4 osp - ELÄMÄ2v, Työelämätaidot, valinnainen 3 osp - ELÄMÄ3, Yrittäjyys ja yritystoiminta 1 osp - ELÄMÄ4, Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto 2 osp</p> <p>Koulutussopimus/oppisopimus</p>
--------------	---	---	---	---

KYSELYKAAVAKE

Hakeutumisvaihe

1. Mistä sait kuulla opiskelumahdollisuudesta Osaran maaseutuopetusyksikössä?

- a. kaverilta/perheeltä
- b. opinto-ohjaajalta
- c. messuilta
- d. muualta,
mistä? _____

2. kävitkö tutustumassa kouluun ennen Osaralle hakeutumista?

- a. kyllä
- b. ei

3. Miksi hait Osaralle?

- a. halusin opiskella maaseutuyrittäjäksi
- b. koulun sijainti lähellä kotia
- c. haluan koulutuksen kotitilan jatkamiseen
- d. tarjolla olevat hevosopinnot
- e. en keksinyt muuta

4. Mikä osaamisala kiinnosti eniten?

- a. kone ja teknologia
- b. tuotantoeläimet
- c. hevoset

Opiskeluvaihe

1. Mitä suuntautumisalaa opiskelet tällä hetkellä?

- a. teknologia
- b. tuotantoeläin
- c. hevoset

2. Kuinka paljon tapa, miten opetetaan, vaikuttaa opiskeltavan asian kiinnostavuuteen?

rastita oikea vaihtoehto

ei lainkaan	vähän	en osaa sanoa	aika paljon	paljon

3. Miten teoriaopetus on mielestäsi kiinnostavinta?

- a. käytännön yhteydessä
- b. teoritunnilla luokassa
- c. verkkokurssina

4. Minkälaisen teoriaopetustavan koet mielenkiintoisimpana?

- a. opiskelu luokassa opettajan johdolla
- b. opettajan antamat tehtävät joihin haetaan yksin tietoa
- c. opettajan antamat tehtävät joihin haetaan parin tai ryhmän kanssa tietoa

5. Mikäli teoriaopetus tapahtuu luokassa, mikä opetusmenetelmä on mielestäsi kiinnostavin?

- a. videot opetettavasta aiheesta
- b. power point tai vastaavat esitykset
- c. kirjoitettu materiaali joka jaetaan ja käydään yhdessä läpi
- d. kirjoittaa itse muistiinpanoja opettajan puheesta ja materiaalista
- e. vuorovaikutteinen, keskusteleva

6. Miten haluaisit opiskella YTO-aineita (matematiikka, äidinkieli, englanti)?

- a. luokassa opettajan johdolla
- b. sisällytettynä ammatillisiin aineisiin
- c. verkkokurssina

7. Koetko teoriaopetuksen Osaralla

rastita sopivin vaihtoehto

liian helpoksi	helpoksi	sopivaksi	vaativaksi	liian vaativaksi
☐	☐	☐	☐	☐

8. Saatko teoritunneilla riittävästi henkilökohtaista ohjausta opettajalta sitä tarvittessasi?

- a. kyllä
- b. ei

9. Onko käytännön opetusta mielestäsi?

- a. liian vähän
- b. sopivasti
- c. liikaa

10. Teetkö käytännön töitä mieluummin?

- a. yksin
 - b. ryhmässä
11. Harjoitteletko käytännön töitä mieluummin?
- a. koulutilalla
 - b. koulutussopimuksessa työpaikoilla
 - c. oppisopimuksella työpaikoilla
12. Minkä pituinen koulutussopimusjakso olisi yhdessä paikassa mielestäsi sopivan pituinen?
- a. 2-4vkoa
 - b. 4-6vkoa
 - c. yli 6vkoa
13. Saatko käytännön tunneilla riittävästi henkilökohtaista ohjausta opettajalta/ohjaajalta sitä tarvitessasi?
- a. kyllä
 - b. ei
14. Onko lähiopetusta (koululla tapahtuvaa) mielestäsi?
- a. liian vähän
 - b. sopivasti
 - c. liikaa
15. Jos saisit valita, millaisen lukujärjestyksen haluaisit?
- a. päivistä puolet teoriaa ja puolet käytäntöä
 - b. viikko teoriaa, viikko käytäntöä
 - c. pitkä jakso teoriaa ja pitkä jakso käytäntöä
 - d. muu, millai-
nen? _____
16. Mihin kellonaikaan haluaisit koulupäivän sijoittaa?
- a. 9-16 (nykyinen)
 - b. 8-15
 - c. muu, mikä? _____
17. Kiinnostaisiko sinua opiskella jokin tutkinnonosa kesäkautena?
- a. kyllä
 - b. ei
18. Ovatko opettajat mielestäsi oikeudenmukaisia opiskelijoita kohtaan?

- c. kyllä
- d. ei

19. Onko luokassasi/ryhmässäsi hyvä työrauha?

- a. kyllä
- b. ei

20. Kuinka paljon opettajan persoona vaikuttaa opetettavan asian kiinnostavuuteen?

rastita sopivin vaihtoehto

ei lainkaan	vähän	jonkun verran	paljon	tosi paljon

21. Kuinka paljon opiskelijakaverit vaikuttavat opetettavan asian kiinnostavuuteen?

rastita sopivin vaihtoehto

ei lainkaan	vähän	jonkun verran	paljon	tosi paljon

22. Kuinka paljon seuraavat asiat vaikuttavat mielestäsi opiskelumotivaatioosi

1 vähän vaikutusta 5 paljon vaikutusta

	1	2	3	4	5
onnistuminen jossakin työssä/tehtävässä					
positiivinen palaute opettajalta					
positiivinen palaute luokkakavereilta					
kun itse huomaa edistyneensä					
vastuun saaminen					
ryhmähenki opiskelijoiden kesken					
vapaa-ajan toimintamahdollisuudet					
asuntolaviihtyvyys					
koulun ilmapiiri					
hyvät arvosanat					
jatko-opintomahdollisuudet					
saada ammattitaitoa kotitilan jatkamiseen tulevaisuudessa					

Opiskelijat tekevät työvuoroja tallilla ja navetalla

23. Onko työvuoroja (talli ja navettavuorot) mielestäsi?

- a. liian vähän
- b. sopivasti
- c. liikaa

24. Koetko työvuorot liian raskaiksi?

- a. kyllä
- b. ei

25. Kuinka paljon mielestäsi opit työvuoroilla
rastita sopivin vaihtoehto

en lainkaan	vähän	sopivasti	aika paljon	paljon

Vapaa sana: